Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

25 октябрь 1972 йил, чоршанба ✦ № 251 (15.422). ✦ Баҳоси 2 тийин.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ МЕХАНИЗАТОРЛАРИНИНГ УЛКАН ЗАФАРИ

Пойтахт областининг механизаторлари катта меҳнат ғалабасини қўлга киритдилар: машина терими плани ошириб бажарилди. Агрегатлар бункеридан 231.384 тоннадан зиёд пахта тўкилди. Оққўрғон районининг механизаторлари бу улкан хирмонга катта улуш қўшдилар. Улар 66 минг тонна пахтани «зангори кема»лар ёрдамида теришди. Урта Чирчиқ райони механизаторлари терган пахта 40 минг тоннадан ошиб кетди. Пискент, Юқори Чирчиқ районларининг механизаторлари ҳам машина терими планини ошириб бажардилар. Янгийўл, Бўка районларининг деҳқонлари бу соҳа бўйича планни бажариш арафасида турибдилар.

Оққўрғонлик механизаторларнинг ташаббусига қўшилган колхоз ва совхозларнинг механизаторлари терим агрегатларидан унумли фойдаландилар. Урта Чирчиқ районидаги Терешкова номли, Оққўрғон районидаги «Москва», Янгийўл районидаги Охунбобоев номли колхоз пўлат от суворийларининг ҳар бири ўрта ҳисобда 100 тоннадан «оқ олтин» теришди.

Областнинг фидокор механизаторлари йиғим-теримни кучайтириб, СССР ташкил топган куннинг 50 йиллик олтин тўйи шарафига олган юксак мажбуриятлари ҳисобига пахта топширмоқдалар.

ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ СИСТЕМАСИ ХОДИМЛАРИНИНГ БУТУНИТТИФОҚ КЕНГАШИ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчиларини ва сизлар орқали ҳунар-техника таълимининг барча ходимларини ва қаҳрамон ишчилар синфининг ёш ўринбосарларини қизғин табриклайди.

Ҳунар-техника таълими ходимларининг Бутуниттифоқ кенгаши шонли бир пайтда ўтмоқда. Совет халқи КПСС XXIV съездининг қарорларини муваффақиятли бажармоқда ва улуғ халқ байрами — СССР ташкил топган куннинг эллик йиллигини муносиб кутиб олишга тайёрланмоқда.

Ҳунар-техника таълими мактабларининг энг яхши ўқувчилари, ходимлари, ёш илғор ишчилар, ўқитувчилар ва мастерлар Коммунистик партия томонидан ишчи кадрлар тайёрлаш соҳасида қўйилган вазифаларни батафсил муҳокама қилмоқ учун шу кенгашга тўпланишди.

Совет ҳунар-техника мактаби Коммунистик партия раҳбарлигида ўз йўлини тарқоқ ҳолдаги айрим фабрика-завод таълими мактабларидан бошлаб, ёшлар орасидан кадрлар тайёрлашнинг мунтазам системасига айланди. Бу мактабнинг тарихи ишчилар синфининг мамлакатни индустрлаштириш, қишлоқни социалистик негизда қайта қуриш, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш учун олиб борган кураши билан чамбарчас боғланган.

Ишчилар синфининг ҳунар-техника билим юртларида тайёрланган катта отряди коммунистик қурилишнинг барча соҳаларида фидокорона меҳнат қилмоқда, мамлакатимизнинг моддий ва маданий бойликларини яратиш ҳамда кўпайтиришга катта ҳисса қўшмоқда, халққа, совет ватанига хизмат қилиш намунасини кўрсатмоқда.

Ўқитувчилар, ишлаб чиқариш таълими мастерлари, ёш ишчилар мураббийларининг ёшларга ҳунар маҳоратини ўргатиш ва уларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасида кун сайин, фидокорона қилаётган ишлари ажойиб самаралар бермоқда. Ҳунар-техника билим юртларини тамомлаб чиққан неча минглаб ёшлар саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг илғорлари ҳамда новаторлари, корхоналар, қурилишлар, совхозлар ва колхозларнинг раҳбарлари бўлиб қолдилар.

Бизнинг мамлакатимиз ҳозирги вақтда коммунистик қурилишнинг ўз миқёслари ва аҳамияти жиҳатидан буюк вазифаларини ҳал этмоқда. Шу муносабат билан ҳунар-техника таълими системасининг роли ошиб бормоқда, бу системани янада ривожлантириш ва такомиллаштириш тобора катта аҳамиятга эга бўлмоқда.

Иқтисодий ва социал ўзгаришлар, техника билан қайта қуролланиш ва ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш юзасидан партия томонидан ишлаб чиқилган кенг программани амалга ошириш ишчи кадрлар тайёрлашга нисбатан ҳам янги, янада юксак талабларни қўймоқда. Ҳунар-техника билим юртлари ёшларни профессионал тайёрлашни юксак даражага кўтаришни таъминлашлари, уларга фан-техника тараққиёти ва социал тараққиётнинг ҳозирги талабларига мос бўлган чуқур умумий билим беришлари, ҳар томонлама ривож топган, сиёсий жиҳатдан билимли, коммунизм учун ғоявий мустаҳкам курашчиларни тарбиялаб ўстиришлари керак. Ёш ишчи ўз ишининг моҳир устаси бўлмоғи, юксак аҳлоқ ва маданият намунасини кўрсатмоғи, ишчилар синфининг революцион, жанговар ва меҳнат анъаналарини тобора кўпайтирмоғи керак.

Ҳунар-техника билим юртлари изчиллик билан ўрта маълумотли ишчиларни тайёрлашга ўтаётган бир шароитда педагогик коллективлар, ўқитувчилар ва ишлаб чиқариш таълими мастерлари ана шу вазифаларни бажаришда ҳал қилувчи роль ўйнайдилар. Ишда муваффақият қозониш уларнинг билими, қобилияти, педагогик маҳорати даражасига боғлиқдир. Ўқитувчилар ва мастерлар ўз малакаларини доим ошира боришлари, фан, техника ва маданият соҳасидаги билимларини доим кенгайтира бориб, илғор тажрибани эгаллашлари ва таълим-тарбия ишларини ҳамиша такомиллаштиришлари лозим.

Ёшларни тарбиялаш ва уларга ҳунар ўргатиш — бутун партиянинг, бутун халқнинг ишидир. Меҳнат коллективлари, бутун жамоатчилигимиз, санъат ва адабиёт ходимлари ҳунар-техника таълими системасидаги ўқувчиларни Коммунистик партия ва совет халқининг бой тажрибаси асосида тарбиялашда актив иштирок қилмоқлари керак. Корхоналар, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари ҳунар-техника таълими билим юртлари фаолияти тўғрисида доим ғамхўрлик қилишлари, уларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлашлари, таълим жараёнини замонавий ускуналар билан таъминлашлари керак.

Партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ҳунар-техника билим юртлари коллективлари фаолиятининг ҳамма томонига эътиборни кучайтиришлари лозим.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети қатъий ишонч билдирадики, давлат ҳунар-техника таълими системасининг ишлаб чиқариш таълими мастерлари, ўқитувчилари, барча ходимлари бундан буён ҳам ишчилар синфи ўринбосарларини тайёрлаш соҳасида совет халқи олдидаги юксак бурчларини шараф билан бажарадилар, КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини бажариш учун куч-ғайратларини янада оширадилар.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ.

БИР ГРАММ ҲАМ ПАХТА НОБУД БЎЛМАСИН!

Қ УДРАТ Тоғаев Оқолтин районидаги 18- совхознинг илғор звено бошлиғи ва моҳир механизаторларидан ҳисобланади. У шу кунга қадар 400 тоннадан ортиқ пахта териб, совхоз хирмонига қут-барака киритди. Суратда: коммунист Қ. Тоғаев.

Ф. Лутфуллаев фотоси.

МАЖБУРИЯТ ҲИСОБИГА

ТУЙТЕПА. (Жамоатчи мухбиримиздан телефон орқали). Икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ким Пен Хва раислик қилаётган Ўрта Чирчиқ районидаги «Полярная звезда» колхози пахтакорлари йиллик планини муддатидан илгари адо этишди. Давлатга 4380 тоннадан зиёд дурдона сотилди. Машиналар билан 2820 тоннадан кўп «оқ олтин» териб олинди.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли колхоз пахтакорлари яна давлатга 300 тонна пахта сотишга аҳд қилдилар.

ПИСКЕНТ. [Жамоатчи мухбиримиздан телефон орқали]. Тельмач номли колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳакимполвон Қодиров бошлиқ бригадаси азаматлари 120 гектар майдондан 600 тоннадан зиёд «оқ олтин» териб олиб, ўз сўзларининг устидан чиқдилар. Бу ҳар гектар ҳисобига 52 центнердан тўғри келади. Ҳосилнинг 200 тоннаси уруғлик пахта.

Бригада азаматлари 55 центнерлик марра учун кураш бошладилар.

ЎН ОЙЛИК ПЛАН МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРИЛДИ

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги марказий статистика бошқармаси хабар беради: республика саноати ходимлари Улуғ Октябрнинг 55 йиллигини, СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш ва тўққизинчи беш йиллик иккинчи йили планини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириб, саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳамда реализация қилиш ва буюмларнинг бир қанча энг муҳим турларини ишлаб чиқариш ўн ойлик планини муддатидан илгари, 25 октябрда бажардилар. [ЎзТАГ].

ЧЎЛҚУВАРЛАР ХИРМОНИ

Бу йил баҳорнинг кечикиб келганлиги, устма-уст ёғингарчиликлар бўлиб туриши натижасида экиш-тикиш ишларини ўз вақтида ўтказишнинг иложи бўлмади. Ерга чигит ҳам ўтган йиллардагига қараганда бир оз кечикиб ташланди.

Пахтакорларимизнинг тадбиркорлик билан иш кўрганликлари, ғўза парваришида мутахассисларнинг, тажрибакор деҳқонларнинг маслаҳатларига қатъий амал қилганликлари натижасида далаларда мўл пахта ҳосили етиштиришга эришилди. Ғўзаларнинг ўсишдан орқада қолишига қарши чоралар қўлланилди. Биринчидан, культивация билан суғориш, озиқлантиришда узилишга йўл қўйилмади. Суғориш олдидан ер қизитилди, ўсимликнинг эркин ривожланиши учун яхши ишлов берилди. Иккинчидан, ерга кўпроқ маҳаллий ўғит, қўй қийи солишга эътиборни қаратдик. Шундай қилиб, кечки ғўзалар ҳам текис ҳосилга кирди.

Совхоз маъмурияти ва партия комитети мавсум олдидан йиғим-теримни уюшқоқлик билан, қисқа муддатларда ўтказиш юзасидан конкрет тадбирлар тузиб чиқдилар. Тадбирларда ҳар бир бўлим, бригадада мавсумда олиб бориладиган ишлар аниқ кўрсатилди. Социалистик мусобақани ташкил этиш, механизаторларга, пахта ташувчиларга, теримчиларга оширилган меҳнат ҳақлари тўлаш назарда тутилди. Бир ишни иккинчи бор қайтармаслик учун терилган пахтани бевосита пайкалларнинг ўзида қабул қилиб олиш йўлга қўйилди. Барча бўлим ва бригадаларга, группаларга, теримчиларга бу йилги юбилей мажбуриятларининг масъулияти кенг тушунтирилди.

Шундай қилиб, йиллик пахта тайёрлаш планини 20 иш кунида бажаришга муваффақ бўлдик. Шу кунларда пахтакорларимиз мажбурият ҳисобига пахта топширмоқдалар. Ҳозиргача совхоз бўйича 3 минг 800 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 28 центнердан пахта териб олинди. Бу планда кўзда тутилганидан 2 минг тонна кўпдир. Қабул пунктига хўжалигимиз деҳқонлари 11 минг тоннадан ортиқ чўл дурдонаси етказиб беришди. Тажрибали пахтакорлардан Хонимой Султонова, Шариф Умаров, Қосим Авазов, Раҳмон Тангриев, Раҳматулла Ниёзов, Кенжа Фармонов, Қорахон Сиддиқов ўртоқлар раҳбарлик қилаётган бригадаларда ҳосилдорлик ҳозиргача гектаридан 32-37 центнерни ташкил этди. Бу коллективларнинг деҳқонлари ҳосилдорликни гектар бошига 50 центнердан ошириш учун курашяптилар.

Хўжалигимизда 60 та терим машинаси бор. Мавсумда терим машиналари группаларга бўлиниб ишлатиляпти. Машиналар бункеридан шу кунгача планда кўзда тутилган 4 минг тонна ўрнига 6 минг тоннадан ортиқ пахта тўкилди. Мирзо Холиқов, Нажим Шамсиев, Қурбоной Мирзаева, Ўғилой Исломова, Тожи Саидниёзов, Жалил Муродов каби механик-ҳайдовчиларнинг ҳар бири қисқа муддат ичида 200 тоннадан зиёд пахта териб берди ва совхоз пахта хирмонининг юксалишига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшди.

Шу кунларда пахта терими кун сайин авж олдирилмоқда. Ҳали далаларимизда ҳосил кўп. Пахтакорларимиз етиштирилган дурдонанинг охирги граммларигача нес-нобуд қилмасдан йиғиб-териб олиш ҳаракатида ишлаяптилар. Терим машиналаридан унумли фойдаланиляпти. Кўпминг килограммчилар меҳнати юксак қадрланмоқда. Ҳар куни йиллик планнинг 2,5-3 проценти миқдорида пахта териб жўнатиляпти.

Бу йил республикамизнинг 4 миллион 550 минг тонналик «оқ олтин» хирмонига 15 минг тонналик ҳосил билан ҳисса қўшамиз. Пахтакорларимизнинг аҳди ана шундай.

Очил ТОШЕВ,
Қашқадарё областидаги «Партия XX съезди» совхозининг директори.

4.550 МИНГ ТОННА УЧУН

Ўзбекистон ССР областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1972 йил 24 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Шу жумладан машина терими: Бир кунда	Шу жумладан машина терими: Мавсум бошидан
ҚАШҚАДАРЁ	1,46	115,20	1,49	85,46
СИРДАРЁ	1,27	110,87	0,65	119,89
Андижон	1,62	97,11	3,06	114,35
Наманган	1,38	96,48	2,38	147,06
Тошкент	1,27	96,44	0,95	102,43
Фарғона	1,32	85,44	2,26	89,71
Сурхондарё	1,30	79,80	0,99	72,55
Бухоро	1,27	78,09	1,25	67,24
Самарқанд	2,12	62,76	2,54	58,55
Хоразм	1,73	60,21	2,22	43,06
ҚҚАССР	1,61	58,55	1,99	52,08
Республика бўйича:	1,49	85,32	1,73	89,61
Шу жумладан ингичка толали пахта				
Қашқадарё	2,22	95,60		
Сурхондарё	1,40	62,89		
Бухоро	1,30	61,71		
Республика бўйича:	1,63	74,59		

А. Н. КОСИГИН ЯПОНИЯ ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРИ БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Совет Иттифоқида Совет ҳукуматининг меҳмони бўлиб турган Япония ташқи ишлар министри Масаеси Охирани 24 октябрда Кремлда қабул қилди.

Дўстона вазиятда ўтган суҳбат чоғида Совет — Япония муносабатларини янада ривожлантириш масалалари, шунингдек ҳар иккала томонни қизиқтирувчи халқаро проблемалар устида гап бўлди.

(ТАСС).

ИТАЛИЯ МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ РАИСИ МОСКВАГА КЕЛДИ

Италия Министрлар Советининг Раиси Жулио Андреотти Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан 24 октябрда Москвага келди.

Италия ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида Ж. Андреоттини ва унинг ҳамроҳларини СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосарлари К. Т. Мазуров ва Д. С. Полянский, СССР министрлари А. А. Громико, Б. П. Бугаев, С. А. Аруджев, Н. С. Патоличев, А. М. Тарасов ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

(ТАСС).

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ТЕРМИЗ, 24 октябрь. (ЎзТАГ). Сурхондарё область партия комитетининг пленуми кузги дала ишларини тугаллаш ва янги қишлоқ хўжалик йилига тайёргарлик кўриш тўғрисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети VIII пленумининг қарори ва область партия ташкилотининг вазифалари тўғрисидаги масалани муҳокама қилди. Бу ҳақда область партия комитетининг биринчи секретари Н. М. Муродовнинг доклади тингланди.

Пленум иштирокчилари КПСС XXIV съезди қарорлари асосида меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашни янада яхшилаш ҳамда уларнинг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайратини ошириш соҳасида область партия ташкилоти олдида турган вазифалар тўғрисидаги масалани ҳам муҳокама қилдилар. Бу масала юзасидан область партия комитетининг секретари Ҳ. Холиёров доклад қилди.

Пленумда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Т. Н. Осетров нутқ сўзлади.

Муҳокама қилинган масалалар юзасидан қарорлар қабул қилинди.

ВОРОШИЛОВ районидаги «Социализм» совхози пахтакорлари шу кунларда социалистик мажбурият ҳисобига «оқ олтин» топширмоқдалар. «Зангори кема» капитанлари ҳамон ўз агрегатларини юксак унумда ишлатяптилар. Илғор механизатор А. Шукуров йиғим-теримда пешқадамлик қиляпти. Суратда: А. Шукуров.

И. Чернов фотоси.

ҒАЛЛАКОРЛАР ҒАЛАБАСИ

Озарбайжон ССР, Грузия ССР ва Арманистон ССР қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди қарорларини муваффақиятли бажариш учун ва СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб, донли экинлар ҳосилини йиғиштириб олишни уюшқоқлик билан ўтказдилар ва давлатга дон сотиш халқ хўжалик планини ҳамда социалистик мажбуриятларини бажардилар.

Ғалла қабул қилиш пунктларига Озарбайжон колхоз ва совхозлари 229 минг тонна, Грузия колхоз ва совхозлари 134 минг тонна ва Арманистон колхоз ва совхозлари 53 минг тонна ғалла топширдилар.

Республикаларнинг хўжаликлари ўзларига керакли уруғликни жамғариб қўйдилар, кузги ишларни тугаллаш ва чорва қишловини уюшқоқлик билан ўтказиш тадбирларини амалга оширмоқдалар, давлатга қишлоқ хўжалигининг бошқа маҳсулотларини сотиш планлари ва социалистик мажбуриятларини бажариш учун астойдил курашмоқдалар.

БЕЛОРУССИЯ КАРТОШКАКОРЛАРИНИНГ КАТТА МУВАФФАҚИЯТИ

Белоруссия қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС XXIV съездининг қарорларини амалга ошира бориб ва СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигини муносиб кутиб олишга тайёрланиб, бу йил картошка етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш соҳасида катта муваффақиятларга эришдилар. Республиканинг картошкакорлари мўл ҳосил етиштирдилар, ўримйиғимни уюшқоқлик билан ўтказдилар ва давлатга картошка сотиш халқ хўжалик планини ҳамда оширилган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажардилар.

Қабул пунктларига 2,2 миллион тонна картошка топширилди. Республиканинг ҳамма областлари картошка тайёрлаш халқ хўжалик планини ошириб бажардилар. Москвага, Ленинградга ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларига мўлжалланган миқдорда картошка жўнатдилар. Бир қанча республика ва областларга уруғлик картошка жўнатилди. Давлатга картошка сотиш ва уни бошқа республикаларга юбориш давом этмоқда.

Колхоз ва совхозлар 1973 йилда ҳосил етиштириш учун зарур миқдорда уруғлик картошка ғамлаб қўйдилар.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: КОММУНИСТ ЎЗ МАСЛАКДОШЛАРИ ҲАҚИДА

ЗАФАР ИШТИЁҚИДА

Илк баҳордан, чигит ерга тушган кунлардан бери ўй-хаёлимиз 789 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан хирмон кўтариб, она-Ватанга 3100 тонна «оқ олтин» армуғон этишга қаратилган. Бу ўз-ўзидан бўлмайди, албатта. Орзуга эришмоқ учун кунларни тунларга улаб меҳнат қилдик. Техникага суяндик, механизация асосий таянчимиз, мададкоримиз бўлди. Дефолиацияни барвақт бошлаб, ғўза баргини батамом тўктирдик. Тўрт кунда 620 гектар ер дефолиация қилиб бўлинди. 22 сентябдан 24 та агрегат теримга киришди.

Машинанинг хосиятини қарангки, сўнгги ўн кунликда қарийб 35 процент миқдоридаги пахта хирмонга тушди. Бир кунда машиналар билан 75 тонна ва ундан ошириб «оқ олтин» териляпти. Бу миқдор колхознинг планига нисбатан 2-2,5 процент демакдир. Машиналар шарофати ва 700 теримчининг фидокорона меҳнати туфайли кунига йиллик планнинг 3-3,5 проценти миқдорида пахта тайёрлаб топширмоқдамиз.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилотининг йиғим-теримни ғоят уюшқоқлик билан йўлга қўйганидан биз — коммунистлар мамнунмиз. Хўжаликдаги билагида кучи, юрагида ғайрати бўлган барча кишилар йиғим-теримга сафарбар этилган. Ҳар бир коммунист қаерда ва қайси касбда ишлашидан қатъи назар теримда қатнашиб, катта «оқ олтин» хирмонига муносиб ҳисса қўшишни ўзи учун шараф деб билмоқда. Механик ҳайдовчилар ҳақли суратда дала гвардиячилари деб ном олишган. «Зангори кема» рулини бошқараётган ҳар бир механизатор камида 200 тоннадан пахта теришга жазм этган. Улар ўз ғайрат ва шижоати билан бутун қишлоқ аҳлининг ҳурмат ва таҳсинига сазовор бўлаётирлар. Коммунист Камолиддин Мансуров, Маҳмуджон Хожиев, Муҳаммаджон Қўчқоров каби толмас механик-ҳайдовчилар шу кунгача 130-150 тоннадан пахта териб беришди.

Биринчи теримнинг ўзидаёқ машина терими плани 86 процент бажарилди. Шуниси қувонарлики, механизациянинг кўмаги билан кўзланган маррага ҳар йилдагидан анча аввал етиб бориш имкониятига эга бўлдик. Колхозимиз пахта тайёрлаш планини бажарди.

Машиналарда ва қўлда терилган пахтани пунктларга пешмапеш етказиб беришда ҳосилни қоп-қанорсиз ташувчи механизаторларимизнинг ҳам ҳиссаси катта бўляпти. Коммунист Эргаш Ҳусанов, Муҳаммад Эргашев бу ишда ўз ҳамкасбларига ўрнак. Колхоз партия ташкилоти социалистик мусобақани авж олдириш, механик-ҳайдовчилар ва пахта ташийдиган механизаторлар ўртасида кўчма вимпеллар таъсис этиш билан иш сифати ва суръатини анча оширди. Энг кўп пахта терган ва ташиган механизаторларнинг агрегатларида қизил вимпеллар ҳилпираб турибди. Илғорлар номини шарафлаб шуҳрат байроқлари кўтарилмоқда.

Ўнта кўчма боғча, иккита доимий боғча-ясли ташкил қилинди. Далада ишлаётганларга доимий ғамхўрлик теримга барака киритяпти. Ёш болали оналар энди бамайлихотир пахта термоқдалар. Дала шийпонлари самарали меҳнатдан сўнг яхши ҳордиқ чиқариш масканига айлантирилган. Кун бўйи бошқалар билан бирга пахта терган агитаторлар, сиёсий ахборотчилар тушки дам олиш соатларида шу ерда қизиқарли суҳбатлар уюштираётирлар, деворий газета ва «жанговар варақа»лар чиқармоқдалар. Хуллас, ҳар бир теримчи, ҳар бир механик-ҳайдовчининг мақсади иккинчи маррага тезроқ етишдан иборат. Бу курашда коммунистлар иш боши бўлаётирлар.

М. ОДИЛОВ,
Риштон районидаги Навоий номли колхознинг механик-ҳайдовчиси, КПСС аъзоси.

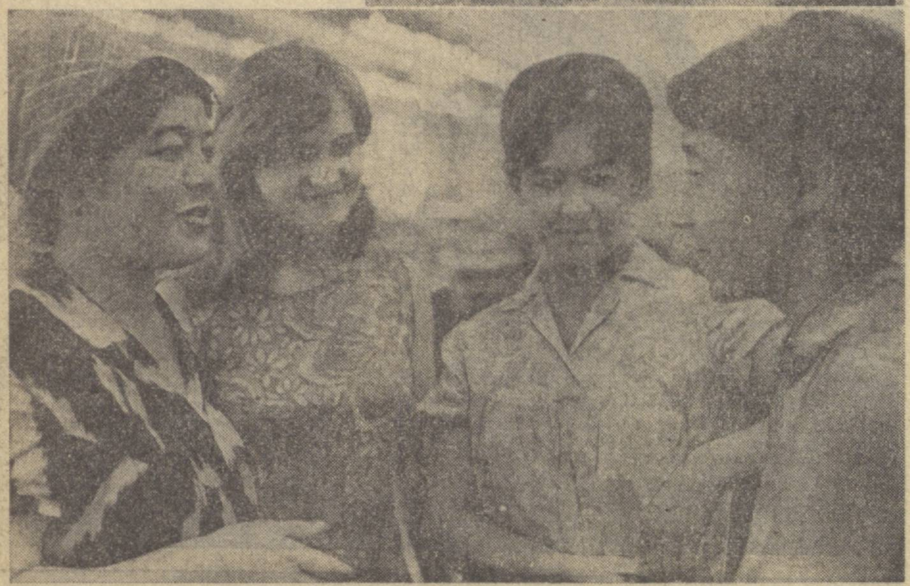

1. Урта Осиё ирригация илмий-тадқиқот институти коллективи «Голодностепстрой» ходимлари билан ҳамкорликда «Т-100М» трактори базасида ишлайдиган дренаж ётқизувчи машина яратдилар. Бу машина ёпиқ дренажлар қурилишида ишлайди. СУРАТДА: янги машина ва уни яратишда қатнашган кишилардан институт дренаж ишлари секторининг мудири А. Мирсоатов ва техник О. Ҳайдаров ўртоқлар. 2. «Қизил тонг» фирмаси тикувчилари газламаларни тежаб-тергаб ишлатмоқдалар. Улар бу соҳадаги йиллик мажбуриятларини адо этдилар. Утган олти ой ичида 25 минг квадрат метрдан ортиқ ҳар хил газлама ва материалларни тежаб қолдилар. СУРАТДА: келгуси йил ҳисобига ишлаётган тикувчилар Мунира Умарова, Олга Захарова, Зуҳра Дадахонова ва Зинепа Сейдаметоваларни кўриб турибсиз. И. Глауберзон ва А. Авазов. (ЎзТАГ) фотолари.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

«ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИ»

Журналнинг октябрь сони Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси Н. Худойбердиевнинг «Меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг фаолиятини такомиллаштирайлик» сарлавҳали мақоласи билан очилган.

Бу сонда «СССР ташкил топган куннинг 50 йиллиги олдидан» рубрикаси остида тарих фанлари доктори А. Водолазскийнинг «КПСС — интернационалистлар партиясидир», Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Ш. Ўрозаевнинг «Дўстлик ва қардошлик қонуни асосида», тарих фанлари доктори В. Непомнинннг «Ўрта Осиё республикаларида КПСС ленинча стратегия ва тактикасининг ғалаба қозониши» сарлавҳали мақолалари ёритилган.

Журналнинг «Идеология иши» бўлимида генерал-майор Н. Шчукиннинг «Совет жангчиларини интернационал руҳда тарбиялаш», Ўзбекистон ССР маориф министри С. Шермуҳамедовнинг «Мактаб ўқувчиларини коммунистик руҳда тарбиялашнинг баъзи масалалари» сарлавҳали мақолалари босилган.

Булардан ташқари «Партия ўқуви системаси пропагандистлари ва тингловчиларига ёрдам» бўлимида КПСС Марказий Комитетининг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигига тайёргарлик тўғрисида»ги қарорини ўрганиш бўйича методик маслаҳатлар берилган.

Шунингдек, журналнинг «Муҳим саналар ва воқеалар» бўлимида турли темалардаги мақолалар босилган.

ОЛТИН ЮБИЛЕЙ ШАРАФИГА ЗАРБДОР ЎН ОЛТИ ЎН КУНЛИК

АРМУҒОН

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил топган куннинг 50 йиллигига муносиб армуғон ҳозирлаш юзасидан авж олган социалистик мусобақага қўшилган заводимиз коллективи муттасил қувончли ғалабаларни қўлга киритмоқда. Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан қарийб бир ярим баравар ортди, сифати яхшиланди. Бир неча янги хил маҳсулотларни ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Иш унуми паст ва эскириб қолган ускуналар модернизация қилинди. Иккита цехимиз реконструкциядан чиқарилди. Бунинг шарофати билан меҳнат унумдорлиги анча ортди.

Олтин юбилей шарафига ўтказилаётган зарбдор ўн олти ўн кунликларда заводимиз ишчи, инженер-техник ходимлари ойлик ва квартал ишлаб чиқариш топшириқларини ошириб бажаришга эришаётирлар. Пландан ташқари маҳсулот тайёрлаш, хом ашё ва материаллардан тежаб-тергаб фойдаланиш, кўплаб металл, электр энергия тежаш ҳамманинг шарафли ишига айланган

Қардош республикаларга бағишланган декадалар зўр уюшқоқлик билан ўтмоқда. Ҳар декада бошланганда мазкур республика байроғи кўтарилади. Цехлар ва ишлаб чиқариш участкалари ўша республиканинг эллик йилда фан, техника, маданият ва санъат соҳасида эришган ютуқлари акс эттирилган плакатлар, диаграммалар билан безатилади. Заводимиз меҳнат ветеранлари бу ишда фаол иштирок этишяпти.

Москвага бағишланган ўн кунликда универсал электр улагич — «РПУ-1» ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Бу маҳсулотимизга талаб катта. Чет эллардан ҳам буюртмалар келиб турибди. Рационализатор ишчилар Тоҳир Салимов ва Евгений Шевцов резбаларни текисловчи дастгоҳ яратиб, коллективнинг ҳурматига сазовор бўлишди. Пластмасса қуювчилардан Ф. Ермаков, М. Зайфман, А. Охунжонов, йиғувчилар И. Шмаевич, О. Мун, М. Плотникова, электр аппаратлари йиғув цехининг бригадири В. Гагин ва бошқа ўнлаб ишчилар киритган рационализаторлик таклифлар ҳам ишлаб чиқаришга жорий этилмоқда. Бундан корхонамиз катта самара кўраётир.

М. РАҲМОНОВ,
Тошкент пластмасса буюмлари заводи асбобсозлик цехининг пўлат тобловчиси.

Тошкент химия-фармацевтика заводида Мастура Умарова (юқоридаги сурат) энг яхши ишчилардан ҳисобланади. У ҳозир келгуси йил ҳисобига ишламоқда. Пастки суратдаги Мақсуд Турсунов эса Самарқанд озиқ-овқат техникумини битиргандан сўнг Хўжайли гўшт комбинатига келиб ишламоқда. У мастерлик қилаётган цех коллективи сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришда намуна кўрсатмоқда.

И. ГЛАУБЕРЗОН ва Р. САИДОВ фотолари.

Солдат МАКТУБЛАРИ

ГУЛЛАЙВЕР, ЯШНАЙВЕР, ЖОН ЎЗБЕКИСТОН

Кечки пайт. Тоғ ортидан қуёш нурлари билинар-билинмас кўзга ташланиб турибди. Бир неча дақиқадан сўнг бу заррин нурлар ҳам тоғ орқасига яширинди. Энди қуёш ўз ўрнини ойга бўшатиб берганди. Шундай ойдин кечада клубга солдат ва офицерлар йиғилишди. Улар кечанинг бошланишини орзиқиб кутишарди.

Қисмимизда СССР ташкил этилган куннинг 50 йиллиги олдидан қардош республикалар ҳафталиги ўтказилмоқда. Бу галги кеча эса «оқ олтин» ўлкаси—Ўзбекистонга бағишланган эди.

Оддий солдат Юсуфжон Абдумансуров ва ефрейтор Мамарасулжон Дўсматовлар «Ўзбекистоннинг ўтмиши», «Ўзбекистоннинг бугунги жамоли» темаларида ўқиган лекциялари йиғилганларда яхши таассурот қолдирди.

Кеча охирида «Ўзбекфильм» студияси яратган «Севги драмаси» бадиий фильми намойиш қилинди.

У. ДОНАЕВ.

ЁШЛАР САРДОРИ

Ҳакимжон Давронов ҳарбий хизматга чақирилганига бир йилдан ошди. Бу вақт ичида у ўсиб улғайди, сафдошлари орасида обрў-эътибор қозонди. Ҳакимжон танкни бошқаришни жуда яхши билади. У отган ўқ бекор кетмайди.

Взвод комсомоллари уни ўзларига сардор қилиб сайлашган. Дастлаб комсомол ишида анча қийналди. Лекин унга бу ишда ҳам дўстлари ёрдамга келишди. Тез орада Ҳ. Давронов взводдаги ҳар бир комсомол аъзосини яхши ўрганиб олди ва қалбига йўл топди. Бу эса взвод аъзоларининг хизматда ва ўқишда бошқаларга намуна бўлишларини таъминлади.

Яқинда Ҳакимжон Тошкент областидаги она қишлоғи—Бўкада қисқа муддатли отпускада бўлди. Унинг ота-онаси ўғилларидан беҳад хурсанд. Ахир севинмай бўладими! Хакимжон сиёсий ва жанговар тайёргарликда эришаётган ютуқлари, жамоат ишларида фаол қатнашаётгани учун сафдошларига намуна бўлмоқда. У партия аъзолигига кандидатликка қабул қилинган.

Д. АБЗАЕВ.

ХИРМОНГА БАРАКА

Она-Ватанимизнинг турли бурчакларида хизмат қилаётган бўлсак ҳам серқуёш республикамизда бўлаётган воқеалар, Ўзбекистон меҳнаткашларининг юбилей йилида эришаётган ютуқлари тўғрисида газета ва журналлар, радио орқали хабардор бўлиб турибмиз. СССР ташкил этилган куннинг 50 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга бел боғлаган пахтакорларимизнинг шу кунларда меҳнат фронтида эришаётган ғалабалари бизни беҳад қувонтирмоқда, жанговар ва сиёсий тайёргарликда янгидан-янги муваффақиятлар сари илҳомлантирмоқда.

Азиз пахтакорлар! Ғанимат дамлардан фойдаланиб, яна бир зўр берилса, 4 миллион 550 минг тонналик осмонўпар хирмонни бунёд этишингиз аниқ. Бу, СССР Иттифоқи тузилган куннинг 50 йиллигига тайёрлаган муносиб тўёнангиз бўлади. Сизларга ана шу юксак маррани эгаллашингизда муваффақиятлар тилаймиз.

Хирмонингизга барака, мард пахтакорлар!

Бир группа солдатлар номидан:

Ҳ. ҲАКИМОВ,
М. АБДУВАҲОБОВ.

ДЎСТЛИК КЎПРИГИ

Кўҳна Чотқол тоғлари ва яйловларини камардек кесиб ўтган Чотқол дарёси ҳар баҳорда тошиб, Қирғизистондаги чорва яйловлари ва Сандал водийси билан алоқа узилиб қоларди. Чорвадорларнинг эзгу орзуси рўёбга чиқди. Чотқол дарёси жиловланиб, катта кўприк барпо этилди.

Тоғ шароитида автомашина ва бошқа транспорт воситаларидан фойдаланиш қийинлиги туфайли, гигант кўприк қисмлари вертолётлар ёрдамида ташиб келтирилди ва монтаж қилинди.

Денгиз сатҳидан 1700 метр баландликда қурилган бу кўприк асосан темир-бетондан ишланди. Кўприк шарофати билан Сандал водийсидаги 180 минг гектар серўт яйловлардан самарали фойдаланиш имконияти туғилди.

О. ЖУМАНАЗАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЭЛ ЭЪЗОЗЛАГАН КИШИЛАР

ОТА

ОЧЕРК

— «Дада, энди дам олсангиз бўлармиди?», — дейишади фарзандларим.

Мен уларга: — «Кўнглим иш талаб бўлиб турган бир чоғда дам олиш нимаси?!» — дейман.

(Носир ота билан бўлган суҳбатдан).

Отахон ўша-ўша, сира ўзгармабди. Миқти гавдаси чўкканлиги ҳам сезилмайди. Шаҳдамшаҳдам одим ташлайди. Тўқсонга чиққан деб ҳеч ким айтмайди. Фақат хотираси бироз хиралашибди. Ҳадеганда бирор воқеа ёдига тушавермаса, махсус дафтарчани олиб:

— Қани, ўқинг-чи, Ҳошимжон — дея маҳалланинг штатсиз молия инспектори Зиёевдан илтимос қилади.

Отахон сира тиним билмайди. Тонг саҳардан қош қорайгунча одамлар орасида бўлади. Маҳалла катта. Юмушлари кўп. На илож, Робия буви ҳам чолининг кеч келишига кўникиб қолган. Шундай деймиз-ку-я, қариганда одам бир-бирига суяниб қолар экан. Тиқ этса, эшикка қарайди. Келгандан кейингина бирга овқатга ўтиради.

Тўғри, бошида:

— Одамларга ўхшаб сиз ҳам уйда ўтирасизми, ўзи? Бошлашиб келинларникига борсак бўлармиди!..

— Ҳеч эрта уйга келган кунингиз бўлганми? Қариганда бундоғ уйда ўтирарди, одам деган. Бу киши бўлсалар кўчадан бери келмайдилар, — деб нолишлар ҳам бўлган. Шу гапларини эсласа, Робия буви ўзини-ўзи койиб қўяди. Лекин Носир отанинг шахсият йўлида эмас, умум ташвишида юрганини кўриб қувонади. Фахрланади ҳам.

Баъзан одамлар: «Носир ота, қўйинг энди бу ишингизни!» — дейишса, уларга: «Кўлмак сув тез бузилади, оқиб турган сув доим тоза ва мусаффо бўлади» — деган жавобни беради. Бу сўзларнинг маъносига тушуниб етмаганларга:

— Маҳалласиз яшай олмайман, — дейди.

— Бир йигит бор маҳалламизда, — ҳикоя қилади отахон, — ҳамманинг унга ҳаваси келарди. Менинг ҳам ихлосим баланд эди. Маҳалланинг каттадан-кичик ишларига аралашиб юрарди. Бора-бора у ўзини бу юмушлардан четга тортадиган, ўз шахсияти ҳақида кўпроқ ўйлайдиган бўлиб қолди. Шундан кейин ундан ихлосим қайта бошлади.

Буни сезган йигит: «Носир ота, мендан хафа кўринасиз?» — деб қолди бир куни.

— Ўғлим, бетга айтганнинг заҳри йўқ, сиз шахсий ишга берилибсиз, — дедим унга. — Жамоат ишидан юз ўгирибсиз. Яхши эмас... Шу гап унга етарли бўлди. Ҳозир кўрсангиз маҳалладаги бирор тадбир унинг иштирокисиз ўтмайди.

Катта арава қайси йўлдан юрса, кичиги ҳам унинг изидан боради. дейди халқимиз. Носир отанинг ҳар бир гапи, ҳар бир ҳаракати, умуман, у босиб ўтган улкан ҳаёт йўли — каттадан-кичикка ибрат. Умрининг эллик йилини Тошкентдаги Калинин номли (эски Маҳкама) маҳалла комитети раислигига бағишлади. Айниқса, бу рақамни ССР Итифоқи ташкил топган куннинг 50 йиллиги арафасида эслаш янада мароқли. Киши қалбида фахрланиш ҳис-туйғуларини уйғотиб юборади. Бу, инсон меҳнат фаолиятининг олтин тўйи демакдир.

Носир ота ҳам инқилоб чавандозларидан бири. 20 йилларда кўнгилли бўлиб Қизил Армия сафига кирди. Қўлига қурол олиб, босмачиларга қарши мардларча курашди. Чорсудаги озиқ-овқат комитетида, сўнг «Қўшчилар союзи»нинг аъзоси сифатида Совет ҳокимияти пойдеворини мустаҳкамлашда жонбозлик кўрсатди.

Отахоннинг революцион фаолияти ўн олтинчи йил воқеалари билан ҳам чамбарчас боғланиб кетган.

— Ҳали-ҳали эсимда, — дейди Носир ота бизни узоқ ўтмишга етаклаб. — Николай подшо солиқни кўпайтириш ва маҳаллий халқни мардикорликка олиш хусусида фармойиш берди. Шу муносабат билан Тошкентнинг Олмазор кўчасидаги миршаблар идорасига бойлар, домла ва имомлар тўпланишди.

— Император жаноб олийларининг фармони биз учун муқаддас, — деди миршаблар бошлиғи маҳаллий ҳукмдорларга мурожаат этиб. — Ишчи кучи ажратишни ушбу дақиқаданоқ бошлаб юборишимиз даркор.

Шундай деганини билади, бир зумда чор-атроф тўс-тўполон бўлиб кетди. Сабр косаси тўлган халқ панжарали деворни бузиб, йиғин бўлаётган миршаблар ҳовлисига бостириб кирди. Исённи бостиришга кўзи етмаган миршаблар халойиққа ўқ уза бошлади. Низомхўжа Зайниддинов, Эрназарҳожи Икромов ва Носир Маҳсумовлар ўзларини олма дарахти панасига олдилар.

— Сен бизга нисбатан ёшроқсан, — деди Низомхўжа кўзини миршаблардан узмай Носирга мурожаат қилиб. — Тез дарахтга чиқ, телефон алоқасини уз!..

Носир эпчиллик билан дарахтга чиқди. Дўпписини қўлига олиб, симни узди. Отишма ҳамон давом этарди. Нима фалокат босиб, Низомхўжани миршаблар ушлаб олишди. «Телефон симини сен уздингми? Шерикларинг ким?..» деб уни қийноққа солдилар. Лекин у оғиз очмади. Ана шу отишмада ўн аёл ва беш эркак ҳалок бўлди, бир қанча киши оғир яраланди.

— Бу бизнинг чор ҳукмига қарши биринчи курашимиз эди, — дейди отахон. — Ҳозир Низомхўжа Октябрь районидаги Кесаккўрғон маҳалласида Эрназарҳожи эса Иқболобод маҳалласида истиқомат қилишади. Улар ҳам жамоат ишлари билан банд.

Айтмоқчи, Носир ота билан бизнинг танишишимиз қизиқ вазиятда юз берган эди. Бундан олти йилча муқаддам Октябрь район «Союзпечать» идорасига бир нуроний мўйсафид кириб келди. У нақд 150 сўмни санаб, ойнали туйнукча орқасида ўтирган ўрта ёшлардаги аёлга узатди.

— Ўзингизгами ёки маҳаллагами? — қизиқсиниб сўрадик.

— Оиламизга. Бу ҳали ярмиси. Яқинда яна кўпроқ газета ва журналларга ёзилишим керак, — деб қўлидаги узун рўйхатни кўрсатди отахон. — Ўзим ўқимаганимга яраша фарзандларим ўқисин.

— Отахон, фарзандларингизнинг касби қанақа? — деб яна савол бердик.

— Катта ўғлим Жалолхон — медицина фанлари доктори, профессор. СССР Медицина фанлари академиясининг мухбир аъзоси. Минҳожиддин — медицина фанлари кандидати. Ғиёсиддин — тоғ инженери. Келинларим — Шарифа, Фаридалар ҳам фан кандидатлари. Келиним Назира Навоий номли республика Марказий кутубхонасида мудира бўлиб ишлайди.

Ҳавас қилса арзигудек оила. Ўшанда шу бир оиланинг ўзи уч юз сўмликдан ортиқ газета ва журналларга обуна бўлган эди. Бизда бу маҳаллада обуна тўплаш пункти очиш керак экан, деган фикр туғилган эди. Отахонга бу фикрни айтганимизда, у суюниб: «Тўғри айтасизлар. Маҳалламизда газетхон-журналхонлар кўп. Ҳамманинг бу ерга келиб-кетиши қийин», деган эди.

Мана, олти йилдирки, Носир ота Маҳсумов раислик қилаётган Калинин номли маҳаллада обуна тўплаш пункти ишлаб турибди. Маҳалла комитети қошида матбуотни пропаганда қилиш совети тузилган. Ҳар бир кўчага биттадан актив ажратилган. Совет аъзолари хонадонларда бўлиб, матбуотнинг роли ва аҳамияти ҳақида мазмунли суҳбатлар уюштириб турадилар.

Маҳаллада яна бир янги ташаббус вужудга келди. Бу ерда обуна сони ошганлиги сабабли шу маҳаллага хизмат қилувчи почтальоннинг иши анча кўпайди. Илмий-оммабоп ва ижтимоий-сиёсий журналлар олинадиган кунларда почтальон ҳар куни хонадонларга уч-тўрт марта қатнайдиган бўлиб қолди. Буни зийраклик билан кузатиб юрган Носир ота бир куни маҳалла активларини тўплаб, уларга маслаҳат қилди:

— Укалар, — деди хонани тўлдириб ўтирган маҳалла активларига, — ҳар бир ишда инсоф керак. Биз маҳалламизда обунани кўпайтириб, алоқа ходимининг сумкасини жуда оғирлаштириб юбордик. Унга ёрдам беришимиз лозим.

— Қандай қилиб? — сўрашди активлар.

— Журнал ҳар ойда бир марта чиқади. Алоқа ходимаси журнал чиққан куни маҳалламизга тегишлисини келтириб берсин. Мен ўзим истиқомат қилаётган кўчадаги хонадонларга журналларни ўзим тарқатаман, сизлар ҳам ҳар қайсингиз ўз кўчангиздаги хонадонларга тарқатинг.

Носир отанинг бу маслаҳати активларга маъқул тушди. Шу кундан бошлабоқ журналларни маҳалла активлари тарқатишадиган бўлишди.

— «Қуш қаноти билан кучли», дейдилар. Менинг ҳам қанотларим бор. Булар маҳалла активлари, — дейди отахон фахр билан. — Уларсиз ҳеч нарса қилолмайман.

Ҳамма бир жон-бир тан бўлиб ишлайди.

— Фотима Расулева, Инобат Солихова сингари қарамоғида ҳеч кими йўқ, шунингдек, Ровза Ёқубова каби кўп болали оилаларга ким ёрдам беряпти?

— Маҳалла. Унинг жонкуярлари!

— Шанбаликлар ўтказиб, озодаликка ким риоя қиляпти?

— Маҳалла активлари!

— Ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши курашаётган ким?

— Маҳалла активлари!..

Бармоқлар бирлашиб, мушт бўлганидек, жамоат-жам бўлиб, катта кучга айланган. Йигирма кишидан иборат оқсоқоллар кенгаши катта фаолият кўрсатяпти. Хотин-қизлар совети ва ўртоқлик суди олиб бораётган тарбиявий ишлар ҳам ўз самарасини беряпти. Маҳаллада тўйлар янгича, замонавий, спиртли ичимликларсиз, ширин ўтади. Маълум оши, кичик тўй, базмнинг тугатилганига ҳам анча бўлган.

— Жойларингиз торлик қилса, ҳеч истиҳола қилиб ўтирмай, тўйни маҳалла клубида ўтказаверинглар деб, айтиб қўйганмиз, — дейди Носир ота. — Яқинда Имом Муслимовнинг никоҳ тўйи клубда ширингина қилиб ўтказилди.

Қўшни маҳалладагиларнинг ҳаваси келиб:

— Қани энди, Носир ота маҳалласига қуда бўлсак, — деб орзу қилишади. Маҳалланинг қизлари бир-биридан чевар, бир-биридан лобар, бир-биридан ақлли. Бу ерда жамоатчилик асосида бичиш-тикиш тўгараги ишлаб турибди. Унда кўплаб қўли гул қизлар катталар ва болалар кийимларини ўхшатиб тикишади. Йигитлари ҳам абжир, чаққон, қирқ ҳунарнинг эгаси.

Яхши раҳбар — чин падар, дейишади. Носир ота ҳам ўзининг олижаноб фазилатлари билан эл-юрт меҳрини қозонган. Каттадан-кичик унга «Ота!» деб мурожаат қилади.

Шу кунларда маҳаллада бўлсангиз бошланган хайрли ишнинг устидан чиқасиз. Икки юз кишилик клуб ҳамда қариялар чойхонаси — ҳашар йўли билан тикланяпти. Бу аҳил, дўст-иноқ маҳалланинг СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигига муносиб совғаси бўлади. «Яхши ният — ярим мол», дейдилар. Клуб ва чойхонага «СССР 50 йиллиги» деган ном беришмоқчи. Улуғ В. И. Лениннинг таваллудининг 100 йиллигида ҳам клуб қуриб, унга доҳий номи берилган эди. Ҳозир бу кутлуғ даргоҳ мазмунли суҳбатлар, унутилмас ва ҳаяжонли учрашувлар ўтказиш жойига айланиб қолган.

...Қуёш ўз сепини йиғиштириб бўлган. Маҳалланинг гавжум ҳаёти тўқ-фаровон, аҳил оилаларга кўчади. Лекин маҳалладаги бир бинода чироқ алламаҳалгача ўчмайди. Бу мўъжазгина уйга — маҳалла комитетига эл ташвиши, фикр-ўйи билан банд бўлган активлар тўпланишган. Улар эртанги кун режаларини муҳокама қилишяпти. Тўрда нуроний мўйсафид ўтирибди. Бу киши — маҳалла оқсоқоли Носир ота Маҳсумов. Отахоннинг кайфияти чоғ. Демак, бугунги юмушлардан кўнгли тўқ. Эртангиси ҳам сермазмун бўлиши, шубҳасиз.

Абдуфаттоҳ НАБИХЎЖАЕВ,
Миршароф МУҲСИМОВ.

БУРЧГА САДОҚАТ

Республикамизнинг ҳамма халқи, шу жумладан районимиз меҳнаткашлари бугун бир мақсад — юбилей йилида она-Ватанга 4 миллион 560 минг тонна пахта етказиб бериш йўлида астойдил меҳнат қиляпти. Пахтакор республикаларнинг КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев иштирокида Тошкентда ўтказилган партия-хўжалик активи йиғилиши қарорлари янги меҳнат зафарларига чорлаяпти. Партия ташкилотлари меҳнат аҳлини пахта тайёрлаш плани ва социалистик мажбуриятларни тезроқ бажаришга сафарбар этяпти. Қалбида виждони, билагида кучи бор ҳар бир кишининг ўрни — пахтазорда!

Районимиз пахтакорлари олдида юбилей йилида улкан вазифалар турибди. Давлат шартномасида белгиланиши бўйича тайёрлов пунктларига 35.160 тонна пахта етказиб беришимиз керак. Шунда ўз бурчимизни ўтаган бўламиз. Лекин халқимизда тўйга тўёна билан боришдек яхши одат бор. Бу йил СССР ташкил қилинганлигининг 50 йиллик — олтин тўйи нишонланади. Янгиқўрғон район меҳнат аҳли ички имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, тўйга 43 минг тонна «оқ олтин»ни тўёна этиб боришга азму қарор қилди. Ҳозир ана шу юксак мажбуриятни бажариш учун қаттиқ кураш кетяпти, илғор хўжаликларимиз дастлабки муваффақиятларни қўлга киритдилар.

Жўрабой Охунов раислик қилаётган «Шарқ юлдузи» колхози районда биринчи бўлиб йиллик пахта тайёрлаш планини бажарди. Тайёрлов пунктларига 4.300 тоннага яқин «оқ олтин» етказиб берди. Бу йиллик планнинг 115 процентига тенг демакдир. Колхоз пахта уруғчилиги хўжалиги ҳисобланади. Шуниси қувончлики, планни муддатидан илгари ўринлаган пахтакорлар уруғлик пахта тайёрлаш топшириғини ҳам ошириб адо этдилар. Давлатга топширилган пахтанинг ҳаммаси юқори сортларга қабул қилинди.

Ёки «Октябрь» колхозини олайлик. Фан-техника ютуқлари, илғор тажрибаларни изчиллик билан амалга ошираётган бу хўжалик аъзолари районда иккинчи бўлиб маррага етиб келдилар. Энг муҳими — баҳорда ғўзаси табиий офатга дуч келишига қарамай, астойдил меҳнат билан ҳамма майдонларда юқори ҳосил етиштирдилар, йиғим-теримни ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан ўтказиб, қисқа фурсатда 3.700 тонна юқори сорт «оқ олтин» тайёрлашга эришдилар. Районимиз бўйича кўплаб бригадалар ҳосилдорликни ўтган йилдагига нисбатан анча оширган ҳолда пахтакорлик бурчини шараф билан ўтадилар, йиллик планларини энг қисқа фурсатда адо этиб, шу кунларда социалистик мажбурият ҳисобига пахта топширмоқдалар.

Навоий номли, Ильич номли, Карл Маркс номли колхозларнинг пахтакорлари ҳам тобора марра сари яқинлашиб, ғалаба рапортига имзо чекишга тайёрланмоқдалар. Районимиз тоғ бағри зонасига жойлашган, ҳавоси ўзгарувчан, ёғингарчиликлар кўп бўлади. Ёки деҳқонлар ибораси билан айтганда, баҳор бир ой кеч бошланиб, куз бир ой эрта тушади. Юбилей йилининг тажрибаси шуни кўрсатдики, агротехника тадбирлари изчиллик билан амалга оширилса, пахта йиғим-терими қисқа фурсатда уюшқоқлик билан ўтказилса плангина эмас, зиммага олинган мажбуриятларни ҳам шараф билан бажариш мумкин. Район партия ва совет ташкилотлари меҳнаткашларнинг онгига ҳар бир звено, бригада, колхоз пахта тайёрлаш юзасидан қабул қилган социалистик мажбуриятини тўла бажарган тақдирдагина ўз бурчини ўтаган ҳисобланади, деган фикрни сингдирмоқда, халқимиз шунга интилмоқда.

Экин ерлари, шу жумладан пахтазорлар тоғ бағрига жойлашганлиги учун нотекис, машиналарни бир меъёрда ишлатиш қийин. Шунга қарамай пахтачиликни, хусусан теримни комплекс механизациялаш соҳасида катта ишлар қилинди. Қишлоқ хўжалик мутахассисларимиз механизаторлар билан ҳамкорликда ер ҳайдаш тракторларидан тортиб, терим машиналаригача — ҳаммасини юқори унум билан ишлатиш тадбирларини амалга оширмоқдалар. Бу муҳим ишда коммунистлар, комсомоллар авангардлик ролини ўйнамоқдалар. Бу йил мавсумда хўжаликларимиз далаларида 200 дан зиёд терим машинаси ишламоқда, илғор механизаторларимиз шу кунгача бункерлардан 150-200 тоннадан пахта тўкиб, эл-юрт хирмонига қут-барака киритмоқдалар. Юқорида номи тилга олинган колхозларнинг пахта тайёрлаш планларини муддатидан илгари бажаришларида терим машиналари ҳал қилувчи роль ўйнади.

Терим ҳамма жойда тезкорлик билан давом эттирилмоқда. Район бўйича ҳар куни йиллик планнинг 2 процентига етказиб пахта тайёрланяпти. Йиллик план 85 процент бажарилди. Лекин далаги ҳосил чўғи мажбуриятни ҳам ошириб адо этиш имкониятини беради. Давлатимизнинг ёрдами, халқимизнинг меҳнати билан бунёдга келтирилган пахтанинг бир грамминининг ҳам нобуд бўлишига асло йўл қўймаймиз, тез фурсатда йиғиб-териб олиб, юқори сорт билан тайёрлов органларига топширилишини таъминлаймиз. Бунинг учун бир қатор оператив тадбирлар белгилаб, изчиллик билан амалга оширмоқдамиз.

Жумладан, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг кейинги пленуми қарорлари асосида теримчилар сонини 2.200 кишига кўпайтирдик. Шу кунларда пахта далаларида 21.200 киши этак боғлаб пахта теряпти. Бутун эркак-хотин, кекса-ёш, ўсмир — ҳамманинг ўрни пахтазорда деб ҳисоблаймиз. Этак боғлаб пахтазорга кириш — ишнинг бошланишидир. Жон куйдириб меҳнат қилиш, пешана тери тўкиб кўп, юқори сорт пахта териш, кунлик графикни камида бир ярим-икки ҳиссага етказиб адо этиш керак. Шундагина кутилган натижага эришилади. Партия ташкилотлари кенг меҳнаткашлар оммасини шу мақсад йўлига сафарбар этяпти. Ҳамма хўжаликларда кўпминг килограммчи теримчилар сафи кенгайтириляпти.

Пленум қарорларини муҳокама қилгач, суръатни кўтаришга ёрдам берадиган яна бир қатор резервларни қидириб топдик ва ишга туширдик. Хўжаликларнинг автотрактор паркларида турли сабаблар билан бекор турган 35 терим машинаси қўшимча ишга солинди. Барча механизаторларнинг кунлик терим графиги қайта кўриб чиқилди, бунда 8-10 тоннага етказиб пахта тераётган механизаторларнинг иш услубини умумҳаракатига айлантириш чоралари кўрилди.

Бу йил икки вазият ишимизни анча мураккаблаштирди. Биринчи, ўтган йилдагидан кўпроқ уруғлик пахта тайёрлашимиз керак эди. Бу соҳада белгиланган топшириқ бажарилди. Иккинчи, 6.600 тонна ингичка толали пахта топширишимиз зарур эди. Бу топшириқ ҳам муваффақиятли адо этилмоқда.

Йиғим-теримда энг долзарб даврга кирдик. Пахтакорларнинг иши ғоят мураккаблашди. Бўлиб ўтган ёғингарчиликлар кўп қийинчиликлар туғдирди. Лекин бундан жиддийроқ мавсумларни ҳам бошдан кечирганмиз. Ўша кезларда районимиз меҳнаткашлари партия ташкилотлари атрофига ҳар қачонгидан ҳам маҳкамроқ жипслашиб, кўзланган маррага етганлар. 1972 йил — юбилей йили, бу йилда бирор соҳа бўйича белгиланган планлар, мажбуриятлар бажарилмай қолиши мумкин эмас. Районимиз пахтакорлари ҳамма имкониятларни ишга солиб, она-Ватанга 43 минг тонна Янгиқўрғон дурдонаси етказиб бериш ҳақидаги мажбуриятларини тез фурсатда шараф билан бажарадилар. Бу ҳақда хўжаликларга янги графиклар берилди, бу графиклар муваффақиятли бажариляпти.

Ж. ТУРСУНҚУЛОВ,
Янгиқўрғон район партия комитетининг биринчи секретари, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати.

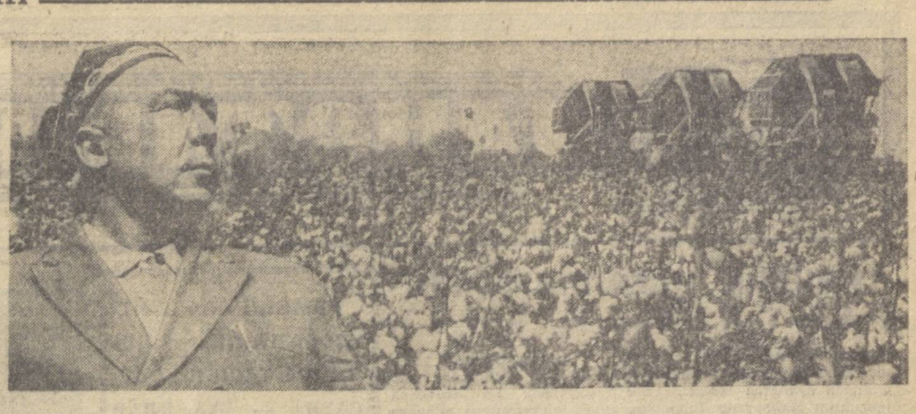

ФАРҒОНА ОБЛАСТЬ, Фрунзе районидаги Охунбобоев номли совхознинг Ортиқбой Туронов бошлиқ бўлим азаматлари 1175 гектар ернинг ҳар гектаридан 31 центнердан ҳосил кўтариб, йиллик планни барвақт бажардилар. Бу ерда айниқса машина теримига катта эътибор берилди. Далаларда 32 та терим машинаси ишламоқда. Суратда бўлим бошқарувчиси Ортиқбой Туронов пахтазорда.

А. Тўраев фотоси.

ШОЛИ—ДАВЛАТГА

Республика областларида шоли ўриш ва тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил

24 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — ўрилган майдон гектар ҳисобида, учинчи стун — бажарилиш проценти, тўртинчи стун — давлатга топширилган шоли тонна ҳисобида, бешинчи стун — бажарилиш проценти.

Сурхондарё	2816	90,6	8082	101,0
Наманган	1635	48,7	4514	100,3
Хоразм	7978	90,2	28000	100,0
ҚҚАССР	21588	80,9	63520	97,7
Андижон	2576	93,0	6370	91,0
Сирдарё	5401	85,8	14291	77,2
Тошкент	8133	79,2	17795	65,9
Фарғона	1622	64,7	2262	64,6
Самарқанд	1667	95,3	1974	56,4
Республика бўйича	53416	81,4	146808	89,0

СОБИР АБДУЛЛА

Ўзбек совет адабиёти оғир жудоликка учради. Атоқли совет адиби, Ўзбекистон халқ шоири, Ҳамза номли Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати, СССР Ёзувчилар союзининг аъзоси, 1945 йилдан КПСС аъзоси Собир Абдулла узоқ давом этган касалликдан кейин 24 октябрда 68 ёшида вафот этди.

Собир Абдулла ўзбек совет бадиий адабиётининг ажойиб авлодига мансуб ёзувчилардан бири эди. У Ҳамзанинг содиқ шогирдларидан ва унинг адабиётдаги анъаналарини давом эттирувчилардан бири бўлиб, ўзбек классик адабиётининг тараққийпарварлик анъаналарини ҳормай-толмай ривожлантирди. Унинг кўпгина шеърлари музикага солиниб, чинакам халқ қўшиқлари бўлиб қолди.

Собир Абдулла ўзининг ижодий йўлини партия матбуотида ишлашдан бошлади. Газета ва журналларда жойлардаги воқеаларни тасвирловчи оператив хабарлар, репортажлар ва мақолалари билан айни бир вақтда, унинг дастлабки шеърлари ва ҳикоялари ҳам босилиб чиқди ва улар ёзувчининг ноёб истеъдод эгаси эканлигидан далолат берди.

Собир Абдулланинг талантига умрининг охирги кунларига қадар муттасил ва ҳормай-толмай меҳнат қилиш ҳамроҳ бўлди, ўзига ва ўз ижодига нисбатан ғоят юксак талабчанлик ҳам унинг талантига хос фазилат эди.

Собир Абдулланинг ёзувчилик истеъдоди ғоят сахий ва кўп қиррали эди. У кўплаб шеърлар ёзди, уларни неча ўнлаб шеърий тўпламлар қилиб чоп эттирди. Собир Абдулла кўпгина ҳикоялар, бир қанча романларнинг, шунингдек республика театрлари саҳналарида қўйилган ва муваффақиятли ўйналиб, келинаётган «Тоҳир ва Зуҳра» драмаси, «Муқимий», «Гул ва Наврўз», «Алпомиш» пьесалари, «Майсаранинг иши» операси каби драматургия асарларининг муаллифидир. Унинг кўпгина асарлари рус тилига ва СССР халқларининг бошқа тилларига таржима қилинган.

Собир Абдулла ажойиб, жанрлари жиҳатидан бой адабий мерос қолдирди. Унинг ижоди ўзбек совет бадиий адабиётининг энг яхши асарлари орасида ҳақли равишда муносиб ўрин эгаллайди.

Собир Абдулла ўзбек совет адабиётини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун Меҳнат Қизил Байроқ ордени, икки марта «Ҳурмат Белгиси» ордени ва медаллар билан мукофотланган эди.

Ажойиб коммунист-ёзувчи, улкан қалб эгаси, нодир таланти ва баракали ижодий фаолияти халққа содиқ хизмат қилишга бағишланган Собир Абдулланинг хотираси қалбларимизда ҳамиша сақланиб қолади.

Ш. Р. Рашидов, Н. Ж. Худойбердиев, О. У. Салимов, М. М. Мусахонов, Р. Ҳ. Абдуллаева, Ғ. Н. Нажимов, А. М. Қўчқоров, В. А. Козимов, К. Яшин, А. Ҳ. Жабборов, О. Хўжаев, С. Муҳамедов, Уйғун, Зулфия, Г. П. Владимиров, М. И. Шевердин, Н. Сафаров, Миртемир, Раҳмат Файзий, Рамз Бобожон, А. Удалов, Мирмуҳсин, Иброҳим Раҳим, Ҳамид Ғулом, И. Юсупов.

ЁЗУВЧИЛАР ПАХТА ДАЛАЛАРИДА

„ОҚ ДЕНГИЗ“ ЖИЛҒАЛАРИ

Қуш қаноти билан парвоз этади, деҳқон олий нияти, аҳду паймони билан муродига етади. Ўзбекистоннинг кенжа области Наманганнинг миришкор пахтакорлари ҳам ана шундайлардан. Уддабурон, пешқадам заршунослар бу йил она-Ватан хазинасига 405 минг тонна дур тўкишга аҳд қилишган. Биз ана шу заршунослар ҳузурига ошиқдик.

Саратон офтобида гул юзлари жез тусига кирган, бир қулоч сочини сариқ дурра устидан айлантириб ўраб олган, узун барикарам атлас кўйлаги чанг қўнган амиркон этигининг соғини беркитиб турган жуссадор аёл Тўрақўрғон район партия комитетининг секретари Ойимхон опа Хўжаева район ҳақида, унинг илғор кишилари ҳақида тўлқинланиб гапириб берди.

— Тўрақўрғон районида 11 минг 300 гектар ерга чигит экилган. План бўйича 33 минг 300 тонна пахта етиштириш керак. Биз 40 минг тонна «оқ олтин» етиштиришга сўз берганмиз. Бу эса гектаридан 29 центнер ўрнига 35 центнердан хирмон кўтариш демакдир. Эллик, олтмиш центнерчи бригадаларимиз ҳам бор. Уларнинг кўпчилиги довон ошганлар. Ҳозир районимиз кунига икки процентдан орттириб қабул пунктларига пахта топширмоқда.

Секретарь пахта илмини шу қадар билиб олибдики, гоҳ «Қизил Октябрь», гоҳ «Намуна», гоҳ Киров номли колхоз ҳаётидан мисоллар келтиради, механик-ҳайдовчиларни улуғлайди.

— «Намуна» колхозида район механизаторларининг слёти ўтказилди. Слётда 332 механизатор қатнашди, йиғилишда ҳар бир механик-ҳайдовчи камида 100 тоннадан 350-380 тоннагача пахта теришга сўз берди.

Слётдан кейин «Намуна» колхозида донгдор дарғалар «оқ денгиз»га тушиб, мусобақани бошлаб беришди. Қарабсизки, машина ва қўл теримида «Қизил Октябрь»дан Баҳромжон Мирзаев, Ҳафизахон Орипова, Киров номли колхоздан Санобархон Абдураҳмоновалар ўзиб кетишди. Район бўйича 157 «зангори кема» хирмонга барака киритаётир. Кунига 4-5 процентдан пахта топширила бошланди.

Шу пайт телефон жиринглаб қолди. Ойимхон Хўжаева «Қизил Октябрь» колхозининг раиси Маҳмуджон Раҳимов билан сўзлашди.

Раиснинг жавоби аниқ ва кўнгилдагидек бўлгани учунми, секретарь гап орасида ҳазил-мутойиба гаплар қистирар, луқмалар ташлаб қўярди.

— Йўқ, йўқ! Ертикон адиридаги янги пайкалга олиб чиқасиз. Усмонали ака Ҳайдаров теряптими? Ҳа, меҳмонлар ўзлари кўришсин.

... Тикка кетган илон изи йўллардан Ертикон адири устига кўтариламиз.

— Бу қувурлар, — дейди «Қизил Октябрь» колхозининг раиси Маҳмуджон Раҳимов, — 88 метр баландликка 500 литрдан сув етказиб беради. Насос Косонсой ариғидан сувни шимириб, Ертикон адири устига сочади. Адир устида тоши ўйнаб, тупроғи заранг бўлиб ётган ерда пахта бўлишига баъзилар ишонишмади. 22 йилдан бери пахтачилик бригадаси бошлиғи миришкор деҳқон, коммунист Усмонали ака Ҳайдаровнинг туппа-тузук ҳосилдор ерни ташлаб, изғирин шамол тентираб юрган яп-ялангоч, биророта иморатнинг қораси ҳам кўринмаган тақир қирда янги ер очишининг сабабини тушунолмаганлар ҳам топилиб қолди. Усмонали ака ери юмшоқ, серҳосилли бригадасини қолдириб, саккиз азамат билан бир ёқадан бош чиқариб, қирга отланишди.

Интилганга толе ёр, — деганларидек 30 гектар янги ер ўзлаштирилиб, 50 тонна «оқ олтин» олиб, ишонмаганларни доғда қолдиришди. Дастлабки йили шунча ҳосил олиш озмунча меҳнат талаб қилдими? Сув келса симиришди, тош келса кемиришди. Ер 70 гектарга кенгайди. Бригадага 25 пахтакор уюшди.

...Қирга кўтарилишимиз билан кўз олдимизда узоқларга туташиб кетган кумуш уфқ манзараси намоён бўлди. Пахтазор оқ денгиздек жилоланади. Хирмонда пахта шопираётганлар ёнига келдик. Оёғида ағдарма этик, чанг қўнган қора чопон устидан қўш белбоғ боғлаб олган бригадир Усмонали Ҳайдаров бригаданинг кундалик ишидан ахборот берди. Қирда тикланган шийпон, кўчма ясли, колхозчилар ётоғи ва ундаги безаклар, радио ва телевизорни кўриб «Қизил Октябрь» колхозининг олтин қўлли деҳқонларига тасанно дегинг келади.

Колхозчилар билан суҳбатимиз бир мавзуда давом этарди.

— «Ертикон»да Солижон Раҳматов ҳам янги ер очиб, «Тошкент» навидан экди, ҳосил бўлиқ бўлди, бригадаси планни анча олдин бажарди. Қатрада қуёш акс этганидек, бир кичик колхоз ячейкасида бутун бир хўжаликнинг маънавий куч-қудратини, коммунистларнинг жасоратини кўриш мумкин.

«Қизил Октябрь» — Тўрақўрғон районида биринчи бўлиб муддатидан олдин пахта тайёрлаш давлат планини бажарган экан, бу шубҳасиз, энг аввал колхоз коммунистларининг уюшқоқлиги, ватанпарварлиги, жасорати натижасидир, 640 гектар пахта майдонидан 2.600 тонна «оқ олтин» олиш уларнинг олий мақсади. Бу, гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштириш демакдир. Қаранг, 8 терим машинаси лўппи чаноқларни қамраб олаётир. Ҳар куни 16 та автоприцеп «оқ олтин» юклаб, бир неча марта қабул пунктига бориб келади.

Колхоздаги ҳар бир бригаданинг ўз қаҳрамонлари, ўз ғалаба рақамлари бор. Булар худди жилғалар ва дарёларга ўхшайди. Бу дарёлар областнинг 405 минг тонналик зар денгизига бориб қуйилади.

Биз областнинг олис Учқўрғон районига йўл олдик. Бир томони қардош Қирғизистон, бир томони қўшни Андижон ерларига туташган, Норин ва Қорадарё қирғоқларида ястаниб ётган кенг майдонларда район миришкорлари пахта етиштирадилар. Пахта етиштирганда ҳам, озмунча эмас. Давлат омборига 90 минг тонна «оқ олтин» армуғон қилиш — учқўрғонликлар аҳди.

Айни пайтда ҳамма хўжаликларда пахта йиғим-терими уюшқоқлик билан олиб борилмоқда. Ишни Норинкапа қишлоғидаги «Октябрь» колхозидан бошладик. Далалардаги оппоқ қордек «оқ олтин» қалбларимизни шоду-хуррам қилди.

Суҳбатда колхоз правлениесининг раиси Ҳакимжон Жалолов ва партия комитетининг секретари Иноятхон Юнусова колхозчиларнинг пахтага меҳр-муҳаббат қўйиб, шу долзарб кунларда ғайрат ва сабот билан ишлаётганликларини қувона-қувона айтиб беришди.

— Пахта майдонимиз 1.650 гектар, — деди раис, — гектар бошига 35 центнердан ҳосил олиб, беш ярим минг тонна «оқ олтин»ни хирмонга тўкиш эзгу-ниятимиз. Мана, сводкага кўз ташланг, — деди у мийиғида кулиб, — бугун йиллик планга нисбатан тўрт процент миқдорида пахта тайёрладик. Бу рақам яна ўсади. Чунки. ёппасига машина теримини қизитиб юборамиз. Ахир, ҳосилнинг 70 процентини машина билан териб олишимиз керак-да! Бу 1.300 гектар майдондаги пахтани терим агрегатлари орқали хирмонга тўкиш демакдир. Ҳов, анави далада пахта тераётган азаматлар, — деди раис Азимбой Қувватов, Инобатхон Мирзаевалар кунига 4-5 тоннадан, турсунойчи Маърифатхон Ҳамидова, Қундузхон Абдуллаевалар ҳам улардан қолишмай пахта теришяпти.

Областда пахта ҳосили мўл-кўл бўлди. Бунинг боиси — алмашлаб экиш муттасил жорий қилина бошланди, вилт касаллигини писанд қилмайдиган янги «Тошкент» навлари экилди ва ҳаммадан ҳам ҳосил учун курашда агротехника қоидаларига амал қилиниб, ғўзалар вақтида қондириб суғорилиб, меъёрида ўғитланди, хуллас фидокорона меҳнат туфайли мана энди пахтадан осмонўпар хирмон кўтарилмоқда.

Областнинг маррага етишига саноқли кунлар қолди. Ҳа демай ғалаба рапортига имзо чекилади. Қуёшли кунларнинг ҳар дақиқасидан унумли фойдаланиб, кунни тунга улаб мардонавор меҳнат қилаётган заршуносларни кўриб қалбимиз қувончларга тўлди. Уларга таҳсинлар ўқиб, ғазал тўқидик:

Меҳнатга ёр, қалби баҳор, валломатдир, деҳқонлар,
Хуш табиат, сахий, камтар, аломатдир, деҳқонлар.
Муддаолар яхшиликдан иборатдир, деҳқонлар
Кимёгардек ижодингиз — кароматдир, деҳқонлар.

Олтин кузда ҳосил йиғиб донг таратган, деҳқонлар,
Олтин қўллар, боғ яратган — жаннатмакон, деҳқонлар,
Бу қўлларни кўзга суриб эъзозласак минг арзир,
Меҳнатингиз эвазига бахт ёр бўлсин, деҳқонлар!

Санжар ТИЛЛА,
Ёнғин МИРЗО.

Мутахассислар маслаҳати

КАРТОШКАНИ САҚЛАШ ЙЎЛЛАРИ

Газетамизнинг ўтган сонларида қишлоқ хўжалик фанлари кандидатлари Н. Хўжаев, А. Расулев ва И. Куртов олма, узум, сабзавот, қовун ва тарвузни қишда сақлаш йўллари ҳақида ҳикоя қилиб беришган эди. Бугун улар картошкани сақлаш тўғрисида маслаҳат беришади.

Картошкани куз-қиш ва эрта баҳорда ўраларда ҳамда уюм қилиб сақлаш мумкин. Картошкани сақлашнинг бу усули оддий ва қулай бўлиб, кўп меҳнат, маблағ, қимматли қурилиш материаллари сарфлашни талаб этмайди ҳамда ундан ҳар бир хўжаликда фойдаланиш мумкин. Бу усулнинг яхши томони яна шундаки, картошка кўмиладиган ўралар қазиш ва уни уюм қилиш учун жой тайёрлаш вақтида механизмлардан фойдаланиш ҳамда шу йўл билан ишни тезлаштириш, харажатни камайтириш имконияти вужудга келади.

Картошка кўмиладиган ўраларни шамол эсиб турадиган, сизот сувлар чуқур жойлашган тепаликларда қазиш керак. Ўраларнинг кенглиги 60 — 70 сантиметр, чуқурлиги 70 — 80 сантиметр бўлиши лозим. Узунлиги эса истаганча бўлиши мумкин. Ўрага картошка солингандан сўнг ҳар 5-6 метрдан кейин тупроқ тўкилиб, тўсиқ ҳосил қилиш шарт.

Картошка уюб сақланганда аввал чуқурлиги 30 сантиметр ва кенглиги 2 метргача бўлган саёз ўра қазилади. Уюлган картошкага шамол кириб туришини таъминлаш мақсадида тайёрланган ўранинг ўртасида кўндалангига 30Х30 сантиметрдан иборат ариқча қазилади ва унга ёғочдан тайёрланган панжара ўрнатилади. Ҳар 5-6 метрдан кейин ҳаво тортувчи қувурлар қўйилади.

Картошкани чуқурга солиш ёки уюш олдидан саралаб, зақаланган доналарини олиб ташлаш керак. Ҳар бир чуқурга картошкани бир кунда кўмиб бўлиш зарур. Уюлган картошканинг баландлиги 80-90 сантиметрдан ошмаслиги даркор. Чуқур ва уюмнинг устини аввал 10-15 сантиметр қалинликдаги сомон ёки қамиш билан ёпиб, сўнг 30-35 сантиметр қалинликда тупроқ тортиш лозим. Куз илиқ келганда чуқур ва уюмнинг устига аввал 10-15 сантиметр қалинликда тупроқ тортиб, уни совигандан кейин тупроқнинг қалинлигини 30-35 сантиметрга етказиш керак.

Баҳорда кунлар исий бошлагач, (март ойининг охири ва апрель ойининг бошида) чуқур ва уюмлардаги картошкани олиб, доимий сақланадиган омборларга тўкиш зарур.

БУРЧИМИЗ — ХАЛҚҚА ХИЗМАТ ҚИЛИШ

В. И. Ленин кинони санъатларнинг энг муҳим тури деб атаган эди. Коммунистик партия Ильич васиятларига амал қилиб, мамлакатимизда кинематографияни ривожлантириш тўғрисида доим жуда катта ғамхўрлик қилиб келди ва ғамхўрлик қилмоқда, унинг ишлаб чиқариш базасини мустаҳкамлашга, малакали кадрлар тайёрлашга ҳамиша эътибор бермоқда, кино тармоғини ривожлантириш тўғрисида ғамхўрлик қилмоқда.

КПСС Марказий Комитети яқинда «Совет кинематографиясини янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилганлиги партиянинг мамлакатимиз кино санъатини равнақ топтириш тўғрисида қилаётган жуда катта ғамхўрлигининг янги ёрқин тимсоли бўлди. Ўзбекистон кинематографчилари союзи правлениесининг 24 октябрь куни Тошкентда бўлиб ўтган IV кенгайтирилган пленуми ана шу қарорни муҳокама қилишга ва республика кино санъати ходимларининг вазифаларига бағишланди. Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов доклад қилди.

КПСС Марказий Комитетининг кинематография ҳамма соҳаларидаги ишларни тубдан яхшилашга қаратилган қарорини амалга оширишни республика кинематографчилари шон-шараф иши деб биладилар.

Кейинги йилларда Ўзбекистон киностудияларида революцион тематикага, совет халқининг Улуғ Ватан уруши йилларидаги шижоатига, ҳозирги замонга бағишланган бир қанча қизиқарли бадиий ва хроникал-ҳужжатли фильмлар яратилди. Кўпгина фильмлар Бутуниттифоқ экранига чиқди ва томошабинларнинг яхши баҳосини олди. Улар орасида «Осиё устида бўрон», «Революция чавандозлари», «Қора консулнинг ҳалокати» трилогияси, «Самолётлар қўна олмади», «Фавқулодда комиссар», «Ўтган кунлар», «Тошкент — нон шаҳри» фильмлари, совет ёшларининг меҳнати ва ҳаётини тасвирловчи «Нафосат», «Севишганлар», «Сени кутамиз, йигит» деган лирик ҳикоялар, ҳужжатли лентталар бор. Ҳозир Ўзбекистон студиялари йилига 6-8 та бадиий ва 50 тагача илмий-оммабоп, хроникал-ҳужжатли лентталар чиқармоқда. Бундан ташқари, ҳар йили 80 та фильм ўзбек тилига дубляж қилинмоқда.

Лекин Ўзбекистон кино усталари ўзларининг ҳозирги ишларини КПСС Марказий Комитетининг «Совет кинематографиясини янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида»ги қарори талабларига таққослаб кўрганларида, ўз ишларида ҳали кўпгина камчиликлар борлигини билиб оладилар. Совет санъатининг ғоявий-эстетик мезонларига, томошабинларнинг юксак талабларига мос келмайдиган фильмлар ҳам баъзан яратилмоқда. Фильмларда энг муҳим воқеалар, халқнинг фикр-ўйлари, муддаолари бадиий жиҳатдан унчалик чуқур тасвирлаб берилмаётир. Ишчи ёки колхозчи бош қаҳрамон қилиб олинган киноасарлар жуда оз.

Биз томошабинлардан жуда катта қарздор бўлиб қолмоқдамиз, деди ўз сўзида СССР халқ артисти, режиссёр К. Ерматов. Совет кино санъатини ривожлантириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилаётган партиямиз бизни чин қаҳрамоннинг ёрқин, жозибадор образини кўра билишга, гавдалантира олишга чақирмоқда. Ўзбек киносининг отахони бўлиб қолган бу режиссёр партия ғамхўрлигини кўрсатувчи мисолларни айтиб берди.

Республика киностудияларида ҳозир қандай ишлар олиб борилмоқда?

Замондошларимизни тасвирловчи асарлар яратиш — энг муҳим вазифамиз бўлиб турибди, деди «Ўзбекфильм» киностудиясининг директори А. Абдуллаев. Бу йил планлаштирилган бешта фильмдан тўрттаси айни шу мавзуга бағишланган. Замонамиз қаҳрамонларини тараннум этувчи уч серияли лентани ишлаб чиқаришга киришилди.

Ўзбекистон илмий-оммабоп ва хроникал-ҳужжатли фильмлар киностудиясининг директори М. Қаюмов бундай деди: КПСС Марказий Комитетининг қароридан кейин биз яқин йилларга мўлжалланган планларимизни қайтадан кўриб чиқдик. Бундан буён бизнинг кинокамераларимиз далаларнинг, завод ва фабрикаларнинг қаҳрамонларини, зиёлиларнинг ишларини кўпроқ суратга оладиган бўлади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг давлат кинематография комитетининг раиси А. П. Қаюмов, режиссёр Л. Файзиев ва пленумнинг бошқа қатнашчилари КПСС Марказий Комитети қарорини амалга ошириш соҳасидаги конкрет вазифалар тўғрисида гапирдилар.

КПСС Марказий Комитетининг қарорида кинематографчилар олдида турган жуда кўп вазифалар белгилаб берилган. Уларнинг бурчи — ўзларининг бутун кучларини, бутун талантларини Ватанга, партияга хизмат қилишга бағишлашдан, совет кишиларининг буюк шижоати ва зафарларини, ўзларининг шонли байрами — ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигини кутиб олаётган халқлар буэилмас дўстлиги ва қардошлигини шарафлашдан иборат. Кинематографчиларнинг бурчи — Совет кинематографиясини янада ҳар томонлама ривожлантиришга, коммунистик қурилишда киноннинг ролини кучайтиришга ўз ҳиссаларини кўпроқ қўшишдан иборат. Ўзбекистон кинематографчилари ана шу фикрни якдиллик билан изҳор қилдилар. (ЎзТАГ).

ЗАФАР САТРЛАРИ

СИРДАРЁ. («Совет Ўзбекистони» махсус мухбирларидан). Улуғ Октябрь байрамини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун социалистик мусобақани ҳар тарафлама кучайтираётган «Ўзбекистон» колхози давлатга пахта, полиз экинлари маҳсулоти, сабзавот, узум сотиш йиллик планларини муваффақиятли бажарган эди.

Колхоз азаматлари яна икки муҳим ғалабани қўлга киритишди. Меҳнаткашлар дастурхонига пландаги 240 тонна ўрнига 260 тонна серқаймоқ сут армуғон этилиб, йиллик план 108 процент адо этилди. Шу билан бирга тухум тайёрлаш топшириғи ҳам ниҳоясига етказилди. Давлатга гўшт топшириш йиллик плани 96,5 процентдан ошиб кетди. Бу соҳадаги топшириқ яқин кунлар ичида бажарилади.

ПЛАНЕТАМИЗДА

ТИНЧЛИК ИДЕАЛЛАРИНИНГ ТАНТАНАСИ УЧУН

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси XXVII сессиясининг раиси Станислав Трепчиньский ТАСС мухбирлари билан суҳбатда социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг анжуманида халқаро проблемаларни муҳокама қилишга катта ҳисса қўшганликларини айтди.

Сессия раиси социализм мамлакатларининг дипломатияси актив ва ижобий характерда эканлигини уқтириб ўтди. Бу дипломатия ўзининг ташқи сиёсатига Лениннинг тинч-тотув яшаш принципларини асос қилиб олмоқда, деди С. Трепчиньский.

Сессия делегатлари Совет Иттифоқининг ва бошқа социалистик давлатларининг ташаббусига муносиб баҳо бердилар. Умумий мунозара чоғида сўзга чиққан нотиқларнинг катта кўпчилиги, деди С. Трепчиньский, куролсизланишга бағишланиб, жаҳон конференцияси чақириш керак, деган фикрни қўллаб-қувватлади. «Халқаро муносабатларда куч ишлатмаслик ва ядро қуролини қўлланишни абадий тақиқлаш тўғрисида» СССР ташқи ишлар министри тақдим этган янги муҳим таклиф ҳам делегатлар томонидан маъқулланиб кутиб олинди.

Совет Иттифоқининг, барча социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг тинчликсевар сиёсати туфайли Европада турли ижтимоий тузумдаги мамлакатлар ўртасида кескинликни юмшатиб, ҳамкорлик муносабатлари ўрнатишга аниқ интилиш бошланди. Бу факт Бош Ассамблеянинг ҳозирги сессияси ишига ўзининг ижобий таъсирини ўтказди. (ТАСС).

ЯШАСИН СОВЕТ ИТТИФОҚИНИНГ ЛЕНИНЧА ТАШҚИ СИЁСАТИ — ХАЛҚЛАР ТИНЧЛИГИ ВА ДЎСТЛИГИ СИЁСАТИ, ИМПЕРИАЛИЗМГА, РЕАКЦИЯГА ВА УРУШГА ҚАРШИ КУРАШАЁТГАН ҲАММА КУЧЛАРНИ ЖИПСЛАШТИРИШ СИЁСАТИ.

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ЧАҚИРИҚЛАРИДАН).

Лаос Халқ озодлик армиясининг жангчилари Сиенгкуанг вилоятида генерал Ванг Паонинг «махсус кучлар»ига қарши дадил жанглар олиб бормоқдалар. Ватанпарварлар кейинги пайтларда душманнинг анчагина солдат ва офицерларини сафдан чиқардилар. Суратда: Лаос Халқ озодлик армиясининг артиллериячиси душман позицияларига қарата ўт очмоқда.

ВИА—ТАСС фотоси.

„СОЮЗ—АПОЛЛОН“ БИРГАЛИКДА УЧИШ ЛОЙИҲАСИ

Учувчи бошқарадиган «Союз» ва «Аполлон» кемаларини биргаликда учириш билан алоқадор техникавий проблемаларни муҳокама қилиш совет ва Америка мутахассисларига топширилган эди. Шу мутахассисларнинг Москвада ўтказилган кенгаши тугади.

Кенгаш қатнашчилари ҳар иккала мамлакат журналистларининг илтимосларига биноан совет ва Америка матбуотининг вакиллари билан учрашиб, уларга музокаралар қандай бораётганлиги тўғрисида маълумот бердилар, СССР билан АҚШ ўртасида тузилган битимда кўзда тутилгачидек, биргаликда қилинаётган ишларни айтиб бердилар. СССР Фанлар академияси президиумида ўтказилган бу учрашувни СССР Фанлар академияси ҳузуридаги «Интеркосмос» советининг раиси академик Б. Н. Петров кириш сўзи билан очди. У, жумладан космосда биргаликда ўтказиладиган экспериментга тайёргарлик муваффақиятли бораётганлигини айтди.

Бир қанча техникавий проблемаларга доир битимга келинди. Космик учишнинг механикаси, кемаларга жойлаштириладиган ускуналар, экипажларнинг ҳаётини таъминлайдиган система билан алоқадор жуда кўп масалалар муҳокама қилинмоқда. Тайёргарлик ҳозир шундай бир паллага келиб қолдики, эндиликда Америка космонавтларининг амалий кенгашларда иштирок этиши жуда зарур ва фойда берадиган бўлиб қолди, деди олим.

Сўнгра академик Б. Н. Петров совет делегациясининг аъзоларини: СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси профессор К. Д. Бушуевни, СССРнинг космонавт-учувчилари А. С. Елисеевни, ва А. Г. Николаевни, Америка мутахассислари делегациясининг бошлиғи доктор Глинн Ланни ўз ҳамкасблари — астронавт Томас Стаффордни ҳамда космик фазони тадқиқ этиш миллий бошқармасининг ходими Эд Андерсонни журналистларга таништирди. Матбуот вакиллари космонавтлардан Москвада муҳокама қилинган конкрет проблемаларни, Томас Стаффорд совет космонавтларининг меҳмони бўлиб, космонавтлар шаҳарчасига борганида ундан олган таассуротларини гапириб беришни илтимос қилдилар.

Америка астронавти бу саволга жавоб бериб, экипажларни тайёрлаш ва машқ қилдириш проблемаларига ёндошиш СССРда ҳам, АҚШда ҳам, аслини олганда айнан бир хил, деди.

— Космонавтлар шаҳарчасида, — деди у, — русларнинг «Союз» космик кемасини тренажерлар ёрдамида «учириб» кўрдим. Космосда учириладиган бу аппаратларни бошқариш операцияларининг ҳаммаси худди биздагидек бажарилаётир, десам бўлади. Баъзи узеллар ва агрегатларнинг конструкцияси бир-биридан фарқ қилади, албатта. Бошқарув тутқичининг кўриниши бошқачароқ. Бироқ «учириш» методлари ва техникаси, кўпгина манипуляцияларни биринкетин бажариш тартиби айнан бирдай.

Биз экипажларни тайёрлаш ва танлаш масалаларини, айниқса космосда биргаликда қилинадиган ҳаракатларни машқ қилиш масалаларини Алексей Елисеев ва Андриян Николаев билан муҳокама қилдик.

Москвадаги учрашувдан олдин Хьюстонда бўлиб ўтган учрашув чоғида, деди Томас Стаффорд, учиш бошланмасдан тахминан икки йил олдин экипажлар биргаликда машқ қилишга киришадилар, деб келишиб олдик. Агар мен математикани яхши билсам, деб жилмайди астронавт, бундай биргаликда машқ қилиш келгуси йилда бошлаб юборилади. Шу сабабли экипажларни бундан бир неча вақт олдинроқ танлаб олиш зарур. Бизнинг бу сафарги учрашувимиз қабул қилинган қарорни амалга ошириш йўлида қўйилган муҳим қадам бўлди, деди Томас Стаффорд.

Алексей Елисеев журналистлар билан бўлаётган суҳбатга қўшилиб, бундай деди:

— Бунга илова қилиб шуни айтмоқчиманки, кенгашда биз экипажлар учун биргаликда борт ҳужжатларни тузиш масалалари билан шуғулландик, шу учишда одамларнинг меҳнатини ва дам олишини қандай қилиб ўнғайроқ ташкил этиш керахлигини умуман муҳокама қилдик, космонавтларнинг учишни бошқариш марказлари билан ўзаро алоқа қилиб туриш масалаларини ҳамда кемаларнинг бир-бири билан радио орқали қай тарзда алоқа қилиб туришини келишиб олдик. Орамизда келишмовчилик бўлгани йўқ. Тайёргарлик ишининг шу босқичида ҳал этилиши лозим бўлган нарсаларнинг ҳаммасини ҳам ҳал қилиб олдик.

Андриян Николаев жавоб бериб гапирар экан, космосдаги экспериментнинг муваффақиятини кўп жиҳатдан таъминлайдиган муҳим проблемалардан бирига: «Союз» ва «Аполлон» экипажлари ўртасида «тилга оид тўсиқни» бартараф қилиш масаласига батафсил тўхталиб ўтди.

Олимлар ва мутахассислар, деди, у, космонавтлар ва астронавтларнинг учишда алоқа қилиб туришдан иборат ишларини енгиллаштирмоқ учун ҳамма чораларни кўрадилар. Экспериментнинг ҳамма босқичларида: парвоз чоғида, кемаларнинг космосда бир-бирини излаши ва бир-бирига яқинлашуви чоғида, бир-бири билан туташиш чоғида, биргаликда учиш чоғида, туташган кемаларни бир-биридан ажратиш ва узоқлашиш чоғида экипажлар қиладиган ишларнинг планини олдиндан ҳозирлаб қўйишга қарор қилинди. Лекин бундан тилларни чуқур ўрганмай ишлайвериш мумкин, деган маъно келиб чиқмайди. Ҳозир совет космонавтлари орасида ҳам, Америка космонавтлари орасида ҳам ҳар иккала тилда бемалол гаплаша оладиган кишилар йўқ. Бироқ, деди Андриян Николаев, биз ҳаммамиз инглиз тилини ҳам, рус тилини ҳам астойдил эгаллайверишимизга аминман. Космик эксперимент программасида кўзда тутилганидек, экипажларнинг биргаликда машқ ўтказишлари бунга жуда ёрдам беради.

Олимлар билан журналистларнинг учрашувида Москвадаги кенгашда қатнашган совет ва Америка делегацияларининг бошлиқларига бир қанча саволлар берилди.

Профессор К. Д. Бушуев шу саволларга жавобан бундай деди:

— «Союз» ва «Аполлон» кемалари тайёр бўлиб турибдию, уларни бирбири билан туташтирмоқ учун дарров учириб юбора бериш мумкин, деб тасаввур қилиб бўлмайди. Бу кемалар турли мамлакатларда ишлаб чиқилган ва, табиийдирки, уларнинг конструкцияси ва шу кемаларда ўрнатилган ускуналар бир-биридан анча фарқ қилади. Бу кемалар ишлаб чиқилаётганида Совет Иттифоқида ҳам, Қўшма Штатларда ҳам мутахассислар бу аппаратларни космосда бир-бирига туташтиришни ўйлаган эмаслар. Шу сабабли ҳар иккала кемани космосда бир-бирига туташтиришга мослаштирмоқ учун катта ишлар қилишга тўғри келади.

Туташтирувчи махсус агрегат яратиш ва экспериментлар ўтказиб, уни пишиқтириш лозим бўлади. Бу агрегатнинг конструкцияси СССРда ва АҚШда тўпланган тажрибага асосланиб ишлаб чиқилади. Бу агрегатнинг бир қанча тубли фарқлари бўлади, албатта.

Туташтирилган узел экипажларининг очиқ космосга чиқмай ички тоннель орқали бир кемадан иккинчи кемага ўтишларига имкон беради. Учиб бораётган ҳар иккала аппарат—«Союз» ва «Аполлон» кемалари — бир-бирларига нисбатан ҳам актив, ҳам пассив ҳамроҳ ролини бажараётган ҳолда бир-бири билан туташтира оладиган қилиб, мана шу узел конструкциясини ишлаб чиқишга қарор қилинди. «Аполлон» ичидаги сунъий атмосфера соф кислороддан иборатдир. Шу сабабли Америка кемасида босим нисбатан паст, симоб устунининг 300 миллиметрига тенг. «Союз» кемаси ичида азот билан кислород аралашмасидан фойдаланилади, шу сабабли бу кема ичидаги барометр босими аслини олганда атмосфера босимига — ердаги денгиз сатҳига хос босимга тенг — 750-800 миллиметр ва ундан ҳам ошиқроқ.

Мана шунинг ўзи ҳам ҳар иккала кемадаги атмосферани бир-бирига, «мослаштириш» вазифаси нақадар мураккаб эканлигини кўрсатиб турибди. Ўтиш бўлмаси яратиш мақсадга мувофиқ деб топилди. Шу бўлма ёрдамида бир қанча муҳим вазифалар, шу жумладан атмосфераларни бирбирига «мослаштириш» вазифаси ҳам ҳал этилади. Совет мутахассислари Америка мутахассислари билан бирга анчагина ишладилар, бир неча вариантни кўриб чиқдилар. Ҳозир биз бу масалани узил-кесил ҳал этишга яқинлашиб қолдик. Энг оптимал (кулай) вариантни топа оламиз деб ўйлайман, деди К. Д. Бушуев.

Сўнгра у совет космик кемаси «Аполлон» билан туташтириладиган ва биргаликда учадиган ҳолга келтирилмоғи учун унга киритилиши лозим бўлган ўзгаришларга тўхталиб ўтди.

«Союз» кемасининг бир қанча жиҳатларини, яъни уни иккинчи кемага яқинлаштирадиган аппаратларни бир мунча ўзгартириб мослаштиришга, ориентация бериб турадиган махсус сигнал чироқлари ўрнатишга, алоқа қилиб туриш учун махсус аппаратлар, тегишли антенна қурилмалари ўрнатишга ҳамда борт системаларининг шаклини ва туташтириш учун қўлланиладиган мосламаларни бирмунча ўзгартиришга тўғри келади.

Журналистлар «космонавтларнинг ҳаммаси ҳам бир-бирларининг ҳузурида бўла оладиларми?» деб савол беришди. Профессор К. Д. Бушуев бу саволга жавоб бериб айтдики, космонавтларнинг бир-бирларининг кемаларига ўтиш программасини олдин мутахассислар муҳокама қилиб чиқдилар, лекин бу масала эндиги учрашувда узил-кесил кўриб чиқилиб, тасдиқланади. Эксперимент шундай тарзда ўтказиладики, ҳар иккала кеманинг экипажлари ҳам «Союз»да, ҳам «Аполлон»да бўла оладилар. Биз учишни шундай ташкил қилмоқчимизки, ҳар иккала кема экипажлари у ёки бу кемада тўла составда бўлишлари учун бутун имконият яратилади, деди олим.

Америка делегациясининг бошлиғи доктор Глинн Ланни сўзга чиқиб, совет олимининг берган жавобига қўшимча қилиб қуйидагиларни айтди:

— Совет ва Америка космик кемаларига киритилиши лозим бўлган ўзгаришларни профессор К. Д. Бушуев менингча муфассал гапириб берди. Бунга илова қилиб шуни айтишим керакки, «Союз—Аполлон» лойиҳаси устида биргаликда қандай иш олиб боришимизни асосан келишиб олдик.

Келгуси йилнинг ўрталаридан бошлаб ва навбатдаги ўн икки ой давомида биз дастлабки тажрибалар ва экспериментлар билан шуғулланмоқчимиз. Шундан сўнг учиш вақтида ишлатиладиган ускуналарни яратишга киришамиз.

Бу иш бошлангунча биргаликда учиш программаси майда-чуйдаларигача ишлаб чиқилган бўлади, шундай қилиб, 1975 йилда техника ҳам, экипажлар ҳам, учишни таъминловчи ва унга раҳбарлик қилувчи Ердаги нарсаларнинг ҳаммаси ҳам умуман тахт қилиниб ишлашга тайёр бўлиб туради.

Мен Москвада бўлдим, автомат аппаратлар ёрдамида Ойдан ерга олиб тушилган тупроқни кўрдим, деди доктор Ланни. Бу тупроқни олиш учун ишлатишган ускуналар тўғрисида ҳам мутахассислар гапириб беришди. Бу қийин учиш бўлса ҳам, лекин яхши амалга оширилди. Буни учишнинг натижалари ҳам кўрсатиб турибди, деди олим.

Матбуот вакиллари «Союз —Аполлон» лойиҳасининг амалга оширилиши учувчи бошқарадиган космик учишларнинг ривожланишига қандай таъсир ўтказиши мумкин, деб савол беришди.

Бу саволга академик Б. Н. Петров жавоб қилди.

Маълумки, деди у, Совет Иттифоқи, АҚШ ҳам космосга учирилаётган космик кемаларни бир-бирига яқинлаштирадиган, туташтирадиган воситаларни яратиш керак, ҳукуматларимиз ўртасида тузилган битимда, жумладан, шундай воситалар яратиш кўзда тутилган.

Бундай техникавий воситаларни яратиш ва космик кемаларни шу воситалар билан таъминлаш бирон сабабга кўра ёрдамга муҳтож бўлиб қолган экипажларга ёрдамлашишдек инсонпарварлик мақсадни кўзлаб қилинаётган ишлардир. Космосда ёрдамга муҳтож бўлиб қолган кемага яқинроқ масофада турган кема унга мана шундай ёрдам бера олади. Шундай қилиб, экспериментал учишни амалга ошириш совет космик кемаси билан Америка космик кемасини бир-бирига туташтиришдан кўра кенгроқ ва хийла мураккаб мақсадни кўзлаб қилинаётган ишдир. Бунинг натижасида учувчи бошқараётган кемалар қайси мамлакатга мансуб бўлишидан қатъий назар, космосда одамнинг учиши учун керак бўладиган муҳим чора ва тадбирлар белгилаб олинади.

Бундан ташқари, бундай воситаларни яратиш космосда биргаликда экспериментлар ўтказишни таъминлаш имконини ҳам беради.

Д. ДМИТРИЕВ,
ТАСС обзорчиси.

ТУРК САМОЛЁТИ БИЛАН ЮЗ БЕРГАН ҲОДИСАГА ДОИР

СОФИЯ, 23 октябрь. (ТАСС). Кеча кечқурун София аэропортида Туркиянинг Болгариядаги элчиси Ниҳод Динч турк пассажир самолётини Софияга ҳайдаб қочган қуролли группа вакили билан учрашди. Вакил элчига группанинг турк ҳукуматига қўйган талабларини топширди. Унда 12 турк гражданининг қамоқдан бўшатилиши, турк деҳқонларининг турмуш шароитлари яхшиланиши, конституция аввалги ҳолида тикланиши талаб этилади. Ушбу талаблар бажарилмагани тақдирда қуролли группа самолётни портлатиб юбормоқчи.

Болгария телеграф агентлигининг хабар беришича, БХР Министрлар Кенгашининг Раиси С. Тодоров Туркия Бош министри Ферид Мелинга мактуб йўллаб, «Болгария маъмурлари ҳодисани имкони борича кўнгилдагидек тарзда бартараф этмоқ учун мумкин бўлган ҳамма куч-ғайратларини сарфлаяптилар», деб ёзди.

АНҚАРА, 23 октябрь. (ТАСС). Бу ерда Туркия ҳукуматининг фавқулодда мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда бир гуруҳ қуролли кишилар Туркия самолётини Болгарияга ҳайдаб кетганликлари масаласи кўриб чиқилди. Мажлис тугагач, Туркия давлат министри Исмоил Арар «самолёт ўғрилари билан ҳеч қандай музокара олиб бориш мумкин эмас», деди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● ГАВАНА. ЧКП Марказий Комитетининг аъзоси, ЧССР ташқи ишлар министри Богуслав Хенупек бошчилигидаги Чехословакия делегациясининг Кубага қилган визити тугади. ЧССР ташқи ишлар министри бу ерда Куба ташқи ишлар министри Раул Роа билан музокаралар олиб борди.

● БАЙРУТ. Тель-Авив Ливанга қарши ҳарбий иғвогарликларни давом эттирмоқда. Якшанба куни Исроил ҳарбий-ҳаво кучларининг самолётлари бутун кун давомида мамлакатнинг жанубий районлари, шу жумладан Тир, Сайда ва Набатия шаҳарлари устидан разведка мақсадларида учиб ўтди. Исроил самолётларининг иғвогарона учишлари қоронғи тушгандан сўнггина тугади. (ТАСС).

ОБ-ҲАВО

Бугун кундузи республика областларида ҳавонинг кам булутли бўлиши кутилади. Ёғингарчилик бўлмайди. Жануби-шарқдан секундига 3-7 метр тезликда шамол эсади. Ҳарорат кечаси 1-6, жанубда 10 даражагача етади. Кундузи 21-26 даража атрофида иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво очиқ келади. Жануби-шарқдан 3-7 метр тезликда шамол эсиб, кечаси 4-6. кундузи 21-23 даража иссиқ бўлади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 — МОСКВА, 17.55 — ТОШКЕНТ, 18.00 — Қўғирчоқ театри, 18.30 — Ҳур республикалар бузилмас иттифоқи. **МАРДОВО АССР** (Москва), 19.00 — Музикали кўрсатув. 19.40 — Ахборот. 19.55 — МОСКВА, 20.25 — ТОШКЕНТ. Ахборот, 20.40 — **Назм ва наво**, 21.30 — МОСКВА. «Вақт», 22.10 — **Футбол**: «ДИНАМО» (Киев) — «ГУРНИК» (Польша).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 17.50 — МОСКВА, 17.55 — Янгиликлар, 18.00 — Буротино кўргазмаси, 18.30 — Адабий топишмоқ (Тошкент), 19.00 — МОСКВА, 19.55 — «Ўзбекистон чорвадори» (Тошкент), 20.25 — **Бонивурнинг қалби** (бадиий фильмнинг 3-серияси), 21.30 — ТОШКЕНТ. **Номаълум аёл** (опера), 22.10 — «Ёшлик» студияси кўрсатади, 22.50 — **«24-25» қайтмаяпти** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — Тошкент янгиликлари, 19.20 — Ўқув кўрсатувлари, 20.40 — **Улар биринчилардан эди** (бадиий фильм).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 25/X да **Ой тутилган тунда**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 25/X да **Ажаб савдолар**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Куч аттракциони — ака-ука Новаклар**. Постановкачи жаҳоннинг экс-чемпиони, СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери, РСФСРда хизмат кўрсатган артист Г. Новак.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Зангори экран қаҳрамони — «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), «ВОСТОК» (эрталаб соат 10, 11.45 минутда, кундуз соат 1.30 минутда, 3.15 минутда).

Полиция комиссарининг республика прокурорига иқрори — «СПУТНИК» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун), «ВОСТОК» (кундуз соат 5 да, кеч соат 6.45 минутда, 8.30 минутда, 10 да).

Шер қабри — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Утмишга назар солма (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун). **Бу телба дунё** (кундуз соат 12, 2, 5 да) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Менинг исмим — масхарабоз (кундуз соат 2 да, кеч соат 7.40 минутда). **Болалар** (кундуз соат 12 да, кеч соат 6 да). — «МОСКВА».

Гапиравершсин — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда, эрталаб ва кечқурун).

Менинг исмим — масхарабоз — НАВОИЙ номли (кундуз соат 4 да).

Муслим Магомаев куйлайди — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Эркак ва аёл — «СПУТНИК» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Соҳибжамол малагим — «ЧАЙКА» (кеч соат 8 да).

ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ

сиртқи ўқиш факультетининг 1-курсига қуйидаги мутахассисликлар бўйича

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

агрохимия ва тупроқшунослик, агрохимия, мевачилик-сабзавотчилик ва узумчилик, ўсимликларни ҳимоя қилиш, қишлоқ хўжалик экономикаси ва уни ташкил қилиш, қишлоқ хўжалигида бухгалтерия ҳисоби, ўрмончилик.

Ёшидан қатъий назар тўла ўрта маълумотга эга бўлган, халқ хўжалик тармоқларида, ташкилот ва муассасаларида ишловчи кишилар қабул қилинади.

Иш характери танланган мутахассисликка мос келадиган кишилар ўқишга киришда имтиёзли ҳуқуққа эга бўладилар.

Аризалар институт ректори номига ёзилиб, унда танланган мутахассислик кўрсатилади. Ариза билан бирга қуйидаги ҳужжатлар топширилади: аттестат ёки диплом (асл нусхаси), 3х4 см. ҳажмдаги (бош кийимсиз туширилган) 4 дона фотосурат, медицина справкаси (286-форма), иш жойидан берилган характеристика, муфассал таржимаи ҳол (муассаса ёки корхона раҳбари имзолаган), меҳнат ёки колхоз дафтарчасидан кўчирма, турар жойидан справка.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги фанлардан кириш имтиҳонлари топширадилар: агрохимия мутахассисликларига (агрохимия факультети, агрономия факультети, ипак факультети, ўсимликлар ҳимояси, мевачилик факультетлари) — химиядан (оғзаки), физикадан (оғзаки), биологиядан (оғзаки), рус тили ва адабиётдан (ёзма);

иқтисодий мутахассисликларга (иқтисод факультети, бухгалтерия факультети) — математикадан (оғзаки), географиядан (оғзаки), биологиядан (оғзаки), рус тили ва адабиётдан (ёзма);

ўрмончилик факультетига — математикадан (оғзаки), химиядан (оғзаки), физикадан (оғзаки), рус тили ва адабиётдан (ёзма).

Ўзбек группасига кирувчилар ёзма ишни ўзбек тилида ёзадилар.

Аризалар 10 декабргача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 12 декабрдан 27 декабргача ўтказилади. Ўқиш муддати бухгалтерия ҳисоби факультетида — 5 йил, бошқа мутахассисликлар бўйича — 5 йилу 4 ой.

Аризалар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент области, Орджоникидзе райони «Институт» почта бўлими, қабул комиссияси.

ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ ИНЖЕНЕРЛИК-ТЕХНИК ҚИДИРУВ ИНСТИТУТИГА («УзГИИТИ»)

(Қатортол кўчаси, 38-уй, телефонлар: 74-23-31; 74-23-96)

геологлар, катта инженер-геологлар, инженер-техник геодезистлар, топографлар

КЕРАК

Меҳнат ҳақи — I категория бўйича тўланади.

Тошкент халқ хўжалиги институтига

(Олмазор кўчаси, 183-уй)

инженер-қурувчи

КЕРАК

Иш ҳақи шартнома бўйича.

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг

ЎРТА ОСИЁ МЕДИЦИНА ПЕДИАТРИЯ ИНСТИТУТИ

қуйидаги вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра доцентлари: КПСС тарихи, философия (илмий коммунизм курси билан), физика анорганик ва аналитик химия, биологик химия, нормал анатомия, нормал физиология (биофизика курси), патологик анатомия (2 ўрин), умумий гигиена, болалар ва ўсмирлар гигиенаси билан (2 ўрин), социал гигиена ва соғлиқни сақлашни ташкил этиш (медицина тарихи билан) ички касалликлар пропедевтикаси, рентгенология ва медицина радиологияси, акушерлик ва гинекология, сил касали (болалар сил касали билан), асаб касалликлари, ички касалликлар, хирургик касалликлар (3 ўрин), юқумли касалликлар, болалар касалликларининг пропедевтикаси, госпитал педиатрия (2 ўрин), болалар хирургияси (2 ўрин);

кафедраларнинг катта ўқитувчилари: тиллар, жисмоний тарбия (даволаш физкультураси ва врачлик контроли билан), органик ва физик-коллоид химия, нормал анатомия, гистология (эмбриология ва цитология курси билан), микробиология (иммунология ва вирусология билан).

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан кейин бир ой.

Мурожаат учун адрес: 700140 Тошкент шаҳар, Чермет кўчаси, 103- уй.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ва Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти Правлениесининг президиумлари, механика ва бошқариш процесслари бўлими, Кибернетика институти ва ҳисоблаш маркази, Механика ва иншоотларнинг сейсмик мустаҳкамлиги институти Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси, «Билим» жамиятининг кекса аъзоси, техника фанлари доктори, профессор

Ғофир Раҳимович РАҲИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оиласига чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзининг правлениеси, СССР Адабиёт фондининг Ўзбекистон бўлими, республика Ёзувчилар союзининг Бадиий адабиётни пропаганда қилиш бюроси ва Ҳамид Олимжон номидаги Адабиётчилар уйи Ўзбекистон халқ шоири, Ҳамза номли республика мукофотининг лауреати

Собир АБДУЛЛАнинг

вафот этганлигини билдириб, марҳумнинг оиласига чуқур таъзия изҳор қиладилар.

А. ДЭВИСНИНГ АЙТГАНЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 23 октябрь. (ТАСС). АҚШ Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси Анжела Дэвис ТАСС мухбири билан суҳбатда «Чор Россиясининг қолоқлигидан ягона оилага бирлашиб гуллаб-яшнаётган Совет Иттифоқи эндиликда империалистик асоратдан ўзини озод қилиш учун курашаётган жаҳон халқлари учун жуда ёрқин ўрнакка айланди», деди. Яқинда СССРга бориб келган бу америкалик коммунист аёл Совет Иттифоқи социалистик жамият қуришда, жумладан миллий проблемани ҳал этишда анча муваффақиятларга эришганлигини қайд қилиб ўтди. Ўрта Осиё совет республикаларига борган вақтимда, деди Анжела, Совет ҳокимияти вужудга келганидан бери бу республикаларнинг халқлари жуда катта ютуқларга эришганликларини кўрдим.

Совет хотин-қизлари, деди А. Дэвис, ҳеч бир мустасносиз фаолиятнинг ҳамма соҳаларида, ҳатто космосда учишда ҳам қатнашмоқдалар. Бу факт хотин-қизлар батамом озод қилинганлигини кўрсатувчи ажойиб намунадир.

Кейин бошқа мамлакатларнинг халқлари ҳам СССР халқлари 1917 йилда кўрсатиб берган социалистик ўзгаришлар йўлига тушиб олдилар, деди А. Дэвис. СССР ҳар томонлама беғараз ёрдам бериб турмаганида эди, деди А. Дэвис, бошқа мамлакатларда социализмнинг ғалаба қилиши жуда қийин бўлур эди.

Совет Иттифоқи бош бўлиб турган социализм мамлакатлари, деди А. Дэвис, бутун дунё халқлари олиб бораётган революцион курашнинг, шунингдек прогрессив миллий озодлик ҳаракатларининг таянчидир.

А. БОБИКОВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ. Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ✦ ТЕЛЕФОНЛАР: эълонлар—338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Б. — 251. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 34697. Р. 02669.